

Baudhayana_
Srautasutram

PK
3255
D3
1907
v.2
p.5

LIBRARY
MAR 25 1899
BIBLIOTHECA INDICA:
A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, No. 1322.

बौधायन श्रौतसूत्रम् ।

BAUDHĀYANA ŚRAUTA SŪTRAM.

EDITED BY
DR. W. CALAND OF UTRECHT.
VOL. II, FASCICULUS V.

~~~~~
CALCUTTA :
PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 1, PARK STREET.
1912.

AT THE LIBRARY OF THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 1, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

The Society's Agents—

MR. BERNARD QUARITCH, 11, Grafton Street, New Bond Street, London, W.,
AND MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, Leipzig, Germany.

Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some
of the Fasciculi being out of stock.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

Advaitachintā Kaustubha, Fasc. 1-3 @ /10/ each	...	Rs. 1	14
Aitarēya Brāhmaṇa, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-5; Vol. III, Fasc. 1-5, Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /10/ each	...	...	14 6
Aitareyalocana	...	2	0
Amarakoṣha, Fasc. I	...	2	0
*Ann Bhāṣhya, Fasc. 2-5 @ /10/ each	...	2	8
Anumana Dīdhiti Prasārini, Fasc. I, @ /10/	...	0	10
Ātmasāhasrikā Prajñāpāramitā, Fasc. 1-6 @ /10/ each	...	3	12
Ātmatattvaviveka, Fasc. I	...	0	10
Aṣṭavaidyaka, Fasc. 1-5 @ /10/ each	...	3	2
Avadāna Kalpalatā, (Sāns. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1-9. Vol. II, Fasc. 1-9 @ 1/ each	...	18	0
Bālam Bhāṭṭi, Vol. I, Fasc. 1-2, Vol. II, Fasc. 1, @ /10/ each	...	1	14
Baudhāyana Śrauta Sūtra, Fasc. 1-3; Vol. II, Fasc. 1-4 @ /10/ each	...	4	6
Bhāṭṭa Dipikā, Vol. I, Fasc. 1-6; Vol. II, Fasc. 1, @ /10/ each	...	4	6
Bauddhastotrasaṅgraha	...	2	0
Brhaddevatā, Fasc. 1-4 @ /10/ each	...	2	8
Brhadharma Purāṇa, Fasc. 1-6 @ /10/ each	...	3	12
Bodhicaryāvatāra of Āntideva, Fasc. 1-5 @ /10/ each	...	3	2
Ori Cantinatha Charita, Fasc. 1-3	...	1	14
Ātadūṣaṇi, Fasc. 1-2 @ /10/ each	...	1	4
Catalogue of Sanskrit Books and MSS., Fasc. 1-4 @ 2/ each	...	8	0
*Ātapaṭha Brāhmaṇa, Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-5 Vol. III, Fasc. 1-7; Vol. V, Fasc. 1-4 @ /10/ each	...	14	6
Ditto Vol. VI, Fasc. 1-3 @ 1/4 each	...	3	2
Ditto Vol. VII, Fasc. 1-5 @ /10/	...	3	2
Ātasaṁhasrikā-prajñāpāramitā, Part I, Fasc. 1-16 @ /10/ each	...	10	0
*Caturvarga Chintāmaṇi, Vol. II, Fasc. 1-25; Vol. III, Part I, Fasc. 1-18, Part II, Fasc. 1-10; Vol. IV, Fasc. 1-6 @ /10/ each	...	36	14
Ditto Vol. IV, Fasc. 7-8, @ 1/4 each	...	2	8
Ditto Vol. IV, Fasc. 9-10 @ /10/	...	1	4
Ālokavartika, (English), Fasc. 1-7 @ 1/4 each	...	8	12
*Śrauta Sūtra of Āṅkhāyana, Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-4; Vol. III, Fasc. 1-4; Vol. 4, Fasc. 1 @ /10/ each	...	10	0
Ori Bhāṣyam, Fasc. 1-3 @ /10/ each	...	1	14
Dāna Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-2 @ /10/ each	...	1	4
Gadadhara Paddhati Kālasāra, Vol. I, Fasc. 1-7 @ /10/ each	...	4	6
Ditto Ācārasāra, Vol. II, Fasc. 1-4	...	3	2
Gobhiliya Gṛhya Sūtra, Vol. I, @ /10/ each	...	3	2
Ditto Vol. II, Fasc. 1-2 @ 1/4 each	...	2	8
Ditto (Appendix) Gobhila Parisista	...	2	0
Ditto Gṛhya Saṅgraha	...	0	10
Haralata	...	1	14
Karmapradīpī, Fasc. 1	...	1	4
Kāla Viveka, Fasc. 1-7 @ /10/ each	...	4	6
Kātantra, Fasc. 1-6 @ /12 each	...	4	8
Kathā Sarit Sāgara, (English) Fasc. 1-14 @ 1/4 each	...	17	8
Kurma Purāṇa, Fasc. 1-9 @ /10/ each	...	5	10
Kirāṇavālī, Fasc. I, @ /10/	...	0	10
Madana Pārijāta, Fasc. 1-11 @ /10/ each	...	6	14
Mahā-bhāṣya-pradīpodyota, Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 1-12; Vol. III, Fasc. 1-10 @ /10/ each	...	19	6
Ditto Vol. IV, Fasc. 1-2 @ 1/4 each	...	2	8
Manuṭikā Saṅgraha, Fasc. 1-3 @ /10/ each	...	1	14
Mārkaṇḍeya Purāṇa, (English) Fasc. 1-9 @ 1/- each	...	9	0
*Mīmāṃsā Darśana, Fasc. 10-19 @ /10/ each	...	6	4
Mugdhahodha Vyākaraṇa, Fasc. 1-2, @ /10/ each	...	1	4
Nirukta (2nd edition) Vol. I, Fasc. I @ Rs. 1.4	...	1	4

समानलोकौ स्याव समानं लोकमियावेति तावेतेन यज्ञक्रतुना
 यजेयाताः^१ समानलोकावेव भवतः समानं लोकमितो^१
 ऽश्वरथो यज्ञायुधः प्राप्तञ्जश्चमसः सा ब्राह्मणस्य दक्षिणश्व-
 तरीरथः सर्वायुधो ऽप्राप्तञ्जः काः^२स्यस्त्रणीवन्धः^३ सा राजन्यस्य
 ५ दक्षिणा^४ तस्य त्रिवृत्यश्चदशौ विपर्यासः^५ स्तोमौ भवतस्त्रिवृ-
 देव ब्राह्मणस्य पञ्चदशो राजन्यस्य^६ तमेतमिन्द्राग्निः^७ कुलाय
 इत्याचक्षत^८ एष एव सन्नितापुत्रीय एष सख्योर्यज्ञ एष
 भ्रात्रोः^९ ॥ ३५ ॥ नवमः ॥

अभिचरणीयैः सोमैर्यज्यमाणो भवति^१ स इयानि
 १० यज्ञायुधान्युपकल्पयते बाधकानि च तैज्वकानि च श्वानसो^२
 ऽधिषवणे फलके पुरुषास्थस्य^३ वृषणौ^४ स यचाध्वर्युरपाः^५शं
 ग्रहीत्यचाजानमभिषुणोति तस्य यो ऽः^६शुः परापतति तमे-
 तस्मिन्यात्र आधायोपसंगृह्णायाहासुं जह्यथ त्वा होष्यामीत्या^७
 तमितोरास्ते^८ ऽथैतं भङ्गमाहवनीये ऽनुप्रहरतीदमहममुना-
 १५ सुध्यायणं परिश्रुना^९ भङ्गेन^{१०} विध्यामीत्यत्र यं यजमानो देष्टि

१ यजेतां all exc. M.

२ •तृणीबंधः Be; •तृणिबंधः U; तृष्णीबंधः M; •तृणिबंधः B; त्रीणिबंधः
 Be 7 D.

३ Thus M Be; श्वानस्ये Be 7 D (cp. Āp. XXII. 4. 17, S'āṅkh.
 XIV. 22. 18, Śaṅv. br. III. 8); श्वाननस्ये U; श्वाननभोग्यो B; cp.
 the Dvaidhasūtra.

४ Thus M; all the other MSS. corrupt.

५ Thus M; परिश्रुनासंग्येन Be U B; परिपानासंग्येन Be 7 D.

PK
 3255
 B3
 1907
 V.2
 H5

तं मनसा ध्यायत्यथैतत्पात्रं खरे यथायतनं सादयत्यमुख्यत्वा
 प्राणे सादयामीति । स यं कं च यहं गृह्णात्येवमेवैनं गृह्णाति ।
 यदु^१ किं^२ च^३ पाचं सादयत्येवमेवैनत्सादयति । स एष
 त्रिष्टदग्निष्टोम एकस्तोमं एकहविर्धानस्तं श्येन इत्याचचते ॥
 ऽथेषु^४ समानमभिचरणीयं शिल्पं तिसृषु तिसृषु^५ सुवते ।
 रथो हविर्धानमथ सद्गशः समानमभिचरणीयं शिल्पं
 द्वौ चयस्त्रिंशौ मध्यत स्तोमौ भवतो द्वे हविर्धाने
 अथेन्द्रवज्रः समानमभिचरणीयं शिल्पं पञ्चदश एष
 भवति ॥ ३६ ॥

दुराग्नेन^६ यक्ष्यमाणो भवति । स उपकल्पयते षष्टिं १०
 शतमानानि हिरण्यानि त्रिंशत् सुवर्णानि त्रिंशत्
 रजतानि^७ वक्त्रन्यद्विरण्यं । स आमावाख्येन हविषेष्टा सौर्यं
 चरुं निर्वपति । तस्मिन्सुवर्णं शतमानं ददात्यथ सायं ऊते
 ऽग्निहोत्रे चान्द्रमसं चरुं निर्वपति । तस्मिन्चजतं^८ शतमानं
 ददाति । स एवमेवैताभ्यामिष्टिभ्यामहरहर्यजमानो मासमेत्यथ १५
 दीचते । दीचणीयायां द्वादशमानं हिरण्यं ददाति ।

१ यत्किंच M.

२ This word twice in Be 7 B U D.

३ Thus M only ; येषु all the other MSS.

४ तिसृषु once in M, which adds also य after सुवते ।

५ द्वेदे M.

६ Thus M U B Be ; दुराग्नेन D ; दुराग्नेन Be 7.

७ राजतं M.

प्रायणीयायां चतुर्विंशतिमानं ददात्यतिथ्यायां द्वे^१ चतु-
 विंशतिमाने^२ ददाति^३ प्रथमायामुपसदि चत्वारि ददाति^४
 द्वितीयस्यामुपसद्यष्टौ ददाति^५ तृतीयस्यामुपसदि षोडश
 ददाति^६ चतुर्थ्यामुपसदि द्वात्रिंशतं^७ ददाति^८ पञ्चम्यामुपसदि
 ५ चतुःषष्टिं ददाति^९ षष्ठ्यामुपसद्यष्टाविंशं^{१०} शतं चतुर्विं-
 शतिमानानां^{११} ददात्यथातः शतसंख्यैवाग्नीषोमीयस्य ऊतायां
 वपायां द्वे शते ददात्यग्नेयस्य ऊतायां वपायां चत्वारि
 ददाति^{१२} प्रातःसवनौघेष्वष्टौ^{१३} ददाति^{१४} माध्यन्दिनीयेषु षोडश
 ददाति^{१५} दक्षिणानां काले द्वात्रिंशतं ददाति^{१६} तृतीय-
 १० सवनौघेषु चतुःषष्टिं ददात्यनूबन्ध्यस्य ऊतायां वपायामष्टा-
 विंशं^{१७} शतानां^{१८} ददाति^{१९} स यदेताभ्यामिष्टिभ्यामहरहर्हयजेते
 सूर्याचन्द्रमसोरेव तत्सायुज्यं सलोकतामाप्नोति^{२०} ॥ ३७ ॥
 ११ अथ यद्विरण्यदक्षिणो^{२१} भवति हिरण्यमेव तद्यजमान

१ Thus M ; चिंशतिमानं ददात्यथ Be B ; in the other MSS. this passage is missing.

२ Thus M U ; चिंशतं Be ; in the other MSS. this passage is missing.

३ Thus M ; श्रतिमानं the other MSS.

४ सवनौघेष्टौ Be 7 D.

५ Thus M Be 7 ; शतमानानां Be B U.

६ During the printing I was so happy as to obtain, for the remaining part of this prāsna, from Mr. Muthu Dikshitar of Lalgudi (Manakkāl, Madras) a copy (designed by me as L) from a MS. in his possession. This MS. is in Grantha and independent from my MSS., but, on the whole, not much better.

७ Thus M ; यद्विरण्यं दक्षिणा the other MSS.

आत्मानं स॒स्क्रुते^१ तस्य यदूर्ध्वं नाभेस्तत्सुवर्णमवाङ्^२
 रजतं^३ यदा ह वै हिरण्मयो भवत्यथामृतो भवति^४
 हिरण्मया ह वै देवास्मात्ते ऽमृताः^५ सप्तदशस्तोमो भवति^६
 सप्तदशः प्रजापतिः^७ प्रजापतेराष्ट्या^८ उभे सामनी भवतश्चन्द्रो-
 मयावेतत्पचौ^९ यजमान आत्मानं स॒स्क्रुते^{१०} एतस्य लोकस्य
 जित्यै^{११} स यदेतेन^{१२} यज्ञक्रतुना यजते सूर्याचन्द्रमसोरेव
 तत्सायुज्यं सलोकतां जयति^{१३} तेन दुरशो^{१४} दुरश इव ह्येतयो-
 र्देवतयोर्लोको^{१५} ऽथ दुर्णाग्निं^{१६} यक्ष्यमाणो भवति^{१७} स उप-
 कल्पयते ऽनडुच्छतं च त्रयस्त्रिंशत्^{१८} च निष्कास्तेन हैते-
 जानडुहो लोकं जयति^{१९} तेन हैतेन ज्योतिष्मन्तं लोकं जयति^{२०}
 तेन हैतेन ज्योतिषो ऽधि स्वर्गं लोकं जयति^{२१} सप्तदशस्तोमो
 भवति^{२२} सप्तदशः प्रजापतिः^{२३} प्रजापतेराष्ट्या^{२४} उभे सामनी
 भवतश्चन्द्रोमयावेतत्पचौ^{२५} यजमान आत्मानं स॒स्क्रुते^{२६}
 एतस्य लोकस्य जित्यै^{२७} स यदेतेन यज्ञक्रतुनेष्टा न नश्यति तेन

१ Instead of अवाङ् (thus M Be B U) Be 7 D : अथो; आवां L.

२ Thus Be B; ०मयावेतत्पचौ M; ०मयावेतत्पचौयेपचौ L; the other MSS. deficient.— Here and infra (l. 13) Be after ०पचौ ins. द्वितीये पचे ।

३ यद् only given by M.

४ दुर्णं or दुर्नं all MSS. exc. M L which have here and infra each time दूर्णं ।

५ त्रयस्त्रिंशं M.

६ Thus Be; ०मयावेतत्पचौ M L; ०मयावेतत्पचौ the other MSS.

दुर्णाशस्तु^१दुर्णाशस्य^१ दुर्णाशत्वं^२ " केशी ह दाल्भ्यो ऽपचिति-
कामो ऽपचितिनेजे न^३ नो^३ नामानि^३ परिहरन्ता^४ इति^५ ततो
ह वा एतत्पञ्चालराजानां^६ नामानि परिहरन्ते^६ ॥ ३८ ॥

श्रीर्षण्या इति केशानाचक्षते^७ कुशा इति दर्भान्नद्या-
५ विति^८ गैरेयकविमत्यौ^८ ततो वै सो ऽपचितिमानभवद्यः
कामयेतापचितिमानस्यामिति स एतेन यज्ञक्रतुना यजेताप-
चितिमानेव^९ भवति^९ तस्य चतुर्विंशो बहिष्पवमानस्त्रि-
वृत्पञ्चदशान्याज्यानि^{१०} तास्त्रिंशो गायत्र्यश्चतुर्विंशो माध्वादिनः
पवमानः पञ्चदशसप्तदशानि^{१०} पृष्ठानि^{१०} ते द्वे चिष्टभौ^{१०} त्रिणव
१० आर्भवः पवमान एकविंशमग्निष्टोमसाम^{१०} सैका जगत्येतानि
वै ह्यन्सामपचिततमान्यपचितिमानेव भवति य एवं वेदासा-
वादित्यो ऽकामयत त्विषिमानस्यामिति^{१०} स एतं यज्ञक्रतु-

१ दुर्णश० Be, दुर्णाश० M L ; the other MSS. om.

२ Most of the MSS. दुर्णश० or दुर्णाश० (both times).

३ Thus M ; L om. नो ; तंननामानि Be ; तन्नोनामानौ Be 7 U D ;
तंनोनामानौ B.

४ Thus M Be 7 D ; •हरन्त Be B U L.

५ Thus M ; •पांचाल० the other MSS.

६ Thus M Be L ; •हरत्या Be 7 D U ; •हरत्या B.

७ Uncertain ; दर्भान्नद्याविति M ; दर्भान्नद्याविति L ; दर्भान्नद्याविति
Be B.

८ Uncertain reading ; गैरेयकविमंत्यौ (or मेधौ ?) M ; गैरेयकविमत्यौ
Be 7 ; गैरेयकविमत्यौ Be B ; गैरेय० D ; गैरेयकचितिमत्यौ L.

९ Thus M L ; एषु instead of एव all the other MSS.

१० Thus M Be U ; पंचदशःसप्त० B L ; Be 7 om. पंचदश ।

मपश्यत्तमाहरत्तेनायजत । ततो वै स त्विषिमानभवद्यः
कामयेत त्विषिमान्स्थामिति स एतेन यज्ञक्रतुना यजेत ।
त्विषिमानेव भवति । तस्य सौर्यो ऽतिघाह्यः । सौर्यः पशु-
रूपालम्भ्य । एकविंश एष भवति ॥ ३६ ॥ दशमः ॥

इन्द्रो ऽकामयतर्षभ इव पशूनामैश्वर्यमाधिपत्यं राज्यं
देवानां परीयामिति । स एतं यज्ञक्रतुमपश्यत्तमाहरत्तेना-
यजत । ततो वै स ऋषभ इव पशूनामैश्वर्यमाधिपत्यं राज्यं
देवानां पर्येद्यः । कामयेतर्षभ इव पशूनामैश्वर्यमाधिपत्यं राज्यं
समानानां परीयामिति स एतेन यज्ञक्रतुना यजेतर्षभ इव
पशूनामैश्वर्यमाधिपत्यं राज्यं समानानां पर्येति । तस्याति- १०
घाह्यो वृषा सो अंशुः पवते हविशान्सोम इन्द्रस्य भाग
ऋतयुः शतायुः । स मा वृषाणं वृषभं कृणोतु प्रियं विशां
सर्ववीरं सुवीरमुपयामगृहीतो ऽसीन्द्राय त्वर्षभाय जुष्टं
गृह्णामीति । परिमृज्य सादयत्येष ते योनिरिन्द्राय त्वर्षभा-
येति । तस्य पञ्चदशस्य सत एकविंशं होतुः पृष्ठं ककुदो १५
रूपमिन्द्रेण ह स्म वै पूर्वं समाजिगमिषन्तो वनिष्ठुसवेन
यजन्ते दृप्तो न इन्द्रं आविर्भविष्यति तस्मै कामान्वक्ष्याम

१ तस्याः Be 7 D.

१ om. all MSS. exc. M L Be.— After the tenth adhyāya M breaks off.

२ ककुभो L.

३ Thus Be L; यजंतेसुपैतमिन्द्र Be 7; यजंत उपतानिद्र B; यजत उपैता-
मिन्द्र U; यजंतेसुपैतान इन्द्र D.

५ तस्मात् MSS. exc. L which has तस्मिन् ।

इति^१ वदन्तो^१ वनिष्ठसवेन यक्ष्यमाणो भवति^१ स उपकल्पयते
 शतमुच्चवेहतः^२ शतं दार्वाचितानि शतं^२ सर्पिष्याचाञ्कृतं पथः-
 पाचाञ्कृतं दधिपाचाञ्कृतं वसापाचानौदुम्बरीं^३ नावमुभयतो-
 ऽभिपतनां^३ परिगृहीतामथ प्रणेतृर्नतेनोपकृप्तेन चित्रामा-
 ५ यतीमुपरमत्य^४ चित्रयेति पूर्वोग्निमन्त्रवस्यत्युत्तपनीयं^५
 ग्राहीनो ऽन्वाहार्यपचनमाहिताग्निर्येतानि दार्वाचितानि प्रदोष
 एवाग्नावादधाति^६ तेषु^५ प्रज्योतिषूच्चवेहतो^५ निम्नन्त्यैषामभ्य-
 धान्वनिष्ठन्मेदां^७ सीति^५ अपयन्त्यथोदित आदित्य आयात-
 यत्यौदुम्बरीं^८ नावमुभयतोऽभिपतनां^९ परिगृहीतां प्रणेतृभि-
 १० स्तस्यामुपस्तृणीते पञ्चाशता सर्पिष्याचैः पञ्चाशता पथःपाचैः
 पञ्चाशता दधिपाचैः पञ्चाशता वसापाचैस्तस्यां वनिष्ठन्मेदां-
 सीति संप्रकौर्याथाभिघारयति पञ्चाशता वसापाचैः पञ्चाशता
 दधिपाचैः पञ्चाशता पथःपाचैः पञ्चाशता सर्पिष्याचैर्य
 पुरोऽनुवाक्यामन्वाह ॥ ४० ॥

१ Thus Be L ; वक्ष्यामीति Be 7 B U D.

२ Thus L ; •सुच्चवेगतः Be 7 D ; •सुच्चवेनिहतान् Be B U.

३ Uncertain reading ; उभयतोपतनां Be 7 B ; उभयतोभिपतनां Be U ;
 उभयतोवतानां (or •वतारां) D ; उभयतोभिपवमानं L.

४ •दधति L.

५ तेन प्रज्योतिषू एवहतोनिम्नानि L ; तेषु प्रज्योतिष्ठं (or ष्ट) ऊच्चवेहतो भ्रंत्यं Be 7
 D ; तेन प्रज्योतिषूच्चवेहतानिभ्रंत्यं Be B U. अभ्यर्धाद् i. s. o. अभ्यर्धान् L.

६ Uncertain r. ; आयातयत्यं U B ; आयापयत्यं D ; आधापयत्यं Be 7 ;
 आधाभीतयत्यं B ; आधातयति L.

७ •पतनां B ; •वतानां Be 7 ; •भिपतनां Be U. •सुभयतस्वभिपतनां L.

इन्द्रो यातो ऽवसितस्य राजा शमस्य च ष्टङ्गिनो
 वज्रवाजः । मेदु राजा चेति^१ चर्षणीनामराज नेमिः परि
 ता बभूवेति^१ यजतीन्द्रो राजा जगतश्चर्षणीनामधि चमि
 विषुरूपं यदस्ति । ततो ददातु दाशुषे वसूनि चोदद्राध
 उपसृतश्चिदर्वाक् स्वाहेति^१ तप्त एवास्मा इन्द्र आविर्भवति^१ ५
 तस्मै^१ कामान्ब्रुवते^१ कानान्भू^२ ह^२ वाभ्यश्चं वृहस्यतिराङ्गिरसो
 याजयां चकार^१ तस्य होपवसयीये ऽहञ्छ्रद्धा^३ वीयाय^३ स
 होवाचाभ्यर्थो^४ वि^५ वै^५ मे अद्वागात्वं मे यज्ञः स^५ स्थापयेति^१
 त^५ होवाचान्यदे तदुपवसयः^६ श्वस्ते यज्ञः स^५ स्थापयेति^१ स
 होवाच समेव मे स्थापयेति^१ तस्य^६ ह तावदिदित्वायेण^६ हविर्धाने १०

१ चेति (as TBr. II. 8. 4. 3) Be B D U ; चयति (as RV. I. 32. 15) Be 7.

२ तस्मिन् Be L.

३ Corrected ; कामानाह B U Be (pr. m.) ; कामानार्ह Be 7 ; कामा-
 नार्ह D ; कानीयवाह Be (sec. m.) ; कनीयवान्हा L.

४ My conjecture ; हन्त्रदाविधाय B U L ; हन्त्रदाविधाय Be ; हन्-
 प्रंदाविधाय Be 7 D.

५ Thus Be ; all the other MSS. corrupt.

६ Uncertain r. ; होवाचान्यदेतदु० Be 7 D ; होवाचाभ्यर्थयेतदु० Be B U ;
 होवाच कर्षयवेत उप० L.

७ स्थापयेति Be B U ; स्थापेति Be 7 D ; स्थापेति L.

८ तस्या MSS. exc. L.

९ तावद् only in Be (sec. m.) ; भवद् L ; instead of विदित्वा (thus
 L Be) विर्दिता the other MSS.

चर्मणुलूखलमुसले निधायाऽशून्समवचुदां^१ चकार^२ यच्चिद्धि
 त्वं गृहेगृह उलूखलक युज्यसे । इह द्युमन्तमं वद जयतामिव
 दुन्दुभिरित्यथ होढचमसे वषतीवरौभ्यो ऽध्यपो^३ निःषिच्य
 समुदायुत्य जुह्वां चकार यथा जना सऽस्तथे व्रतानि^४ को-
 ५ व्रतिनां^५ व्रतमालोभयाति^६ । कानान्धस्य^७ प्रस्थितं^८ वाध्रश्चस्य^९
 तीव्रसुतः^{१०} श्रवदिन्द्र^{११} जुषस्व स्वाहेति^१ स एष उन्मत्तस्य वा
 वीतश्रद्धस्य वा^{१०} नीतस्य^{१०} वा यज्ञः^{११} सा^{११} यदागता^{११} स्यादथ
 चतुष्टोमेनाग्निष्टोमेन यजेत पुरा श्रेषाच्छान्यै^{११} ॥ ४१ ॥

मनुर्वैवस्वतो ऽकामयत प्रजाऽ सृजेय प्रजामवरुन्धीय

१० प्रजां विन्देया^{१२} मा^{१२} प्रजया चक्षीरन्निति^{१२} स एतं

१ समवचुदाचकार L.

२ चपो only in Be L.

३ व्रतानि MSS. exc. L : व्रतानि । — जनासस्तथे L.

४ व्रतिनां Be ; व्रतीन्प L ; व्रतीनां the other MSS.

५ व्रतमालोभयाति Be, •यति L ; व्रतमामालोपयति the other MSS.

६ Thus Be L ; the other MSS. corrupt.

७ प्रस्थितं all exc. Be which has प्रस्थितं ।

८ वाध्रश्चक्षीरसुतं Be B ; वाध्रश्चक्षीरसुतं U ; वाच्यक्षीरसुत Be 7 ; वाच्य-

क्षीरसुत D, वाध्रश्चक्षीरसुतं L.

९ श्रवदिन्द्रां Be 7 D ; मिन्द्रदिन्द्रा Be ; निवपतीन्द्रा B ; निवपतीन्द्रा U ;
 निवदिन्द्रो L.

१० Thus Be L ; वनितस्य BUD ; वनितस्य Be 7.

११ स MSS.

१२ यदागता Be L ; यदागता B Be 7 DU.

१३ Conjecturally ; विन्देय मा प्रजयाचक्षीरन्निति BU ; विन्देय माप्रजमाच-
 Be ; विन्देय माप्रजयाचक्षीरन्निति Be 7 D ; विन्देयप्रजयाचक्षी- L.

यज्ञक्रतुमपश्यन्तमाहरत्तेनायजत^१ ततो वै स प्रजामसृजत
 प्रजामवारुद्ध प्रजामविन्दतेनं प्रजयाचक्षत^२ यः कामयेत
 प्रजां सृजेय प्रजामवरुन्धीय प्रजां विन्देया^३ मा प्रजया
 चक्षीरन्निति^४ स एतेन यज्ञक्रतुना यजेत^५ प्रजामेव सृजते
 प्रजामवरुद्धे प्रजां विन्दत^६ ऐनं^७ प्रजया चक्षते^८ तस्य^९ प्राचीन- ५
 स्तोमास्त्रयस्त्रिवृतस्त्रयः पञ्चदशास्त्रयः सप्तदशास्त्रय एकविंशः^{१०}
 सो ऽकामयतान्नादी मे प्रजा स्यादन्नाद्यमवरुन्धीतान्नाद्यमस्यां
 प्रतितिष्ठेदिति^{११} स एतं यज्ञक्रतुमपश्यन्तमाहरत्तेनायजत^{१२} ततो
 वै तस्यान्नादी प्रजाभवदन्नाद्यमवारुद्धान्नाद्यमस्यां प्रत्यतिष्ठद्यः
 कामयेतान्नादी मे प्रजा स्यादन्नाद्यमवरुन्धीतान्नाद्यमस्यां १०
 प्रतितिष्ठेदिति स एतेन यज्ञक्रतुना यजेतान्नाद्येवास्य प्रजा
 भवत्यन्नाद्यमवरुद्धे ऽन्नाद्यमस्यां प्रतितिष्ठति^{१३} तस्य दश स्तोमा^{१४}
 दशसुदशसु स्तुवते विराजो रूपं^{१५} वागामृष्यकामयतापरि-
 मितं यशो ऽश्रुवीयेति^{१६} सैतं यज्ञक्रतुमपश्यन्तमाहरत्तेनायजत^{१७}
 ततो वै सापरिमितं यश आश्रुत^{१८} यः कामयेतापरिमितं यशो १५
 ऽश्रुवीयेति स एतेन यज्ञक्रतुना यजेतापरिमितमेव यशो

१ • चक्षते all exc. Be L.

२ विन्देय मा प्रजामाचक्षरन्निति Be D ; विन्देय प्रजयाचक्षरन्तीति B Be 7 U

विन्देय मा प्रजामाचक्षीरन्निति L.

३ Thus corrected ; विन्दत एवं Be L ; विन्देतैम the other MSS.

४ Only in Be L.

ऽश्रुते^१ तस्य दशसु बहिष्यवमानः श्रुते सहस्रे ऽयुते प्रयुते
 ऽर्बुदे न्यर्बुदे समुद्रे मध्ये ऽन्ते परार्धे^२ ॥ ४२ ॥

- यमो वैवस्वतो ऽकामयत पित्रणामैश्वर्यमाधिपत्यं^३ राज्यं
 परीयामिति^४ स एतं यज्ञक्रतुमपश्यत्तमाहरत्तेनायजत^५ ततो
 ५ वै स पित्रणामैश्वर्यमाधिपत्यं^३ राज्यं पर्यैद्यः^६ कामयेत
 समानानामैश्वर्यमाधिपत्यं^३ राज्यं परीयामिति स एतेन
 यज्ञक्रतुना यजेत^५ समानानामैश्वर्यमाधिपत्यं^३ राज्यं पर्यैति^६
 तस्य श्रुते बहिष्यवमानः सहस्रे ऽयुते नियुते प्रयुते ऽर्बुदे
 न्यर्बुदे समुद्रे मध्ये ऽन्ते परार्धे^२ पदे पन्ने^७ नित्यमुक्त्वा मनसैव
 १० सुवानो मन्यत एतावति^८ मे^९ स्तुतमित्यथ^{१०} स ह्यप्रवर्ग्य^{११}
 आतिथ्येन प्रचर्य गार्हपत्ये प्रवर्ग्यं प्रवृणक्ति^{१२} तेनाहवनीये
 प्रचरति^{१३} तं काल उदासयति^{१४} शिरो वा एतद्यज्ञस्य यदा-
 तिथ्यं^{१५} यज्ञः प्रवर्ग्यः^{१६} ग्रीष्मेव यज्ञस्य यगो दधातीति^{१७} नु
 स ह्यप्रवर्ग्यो^{१८} ऽथ सुते प्रवर्ग्यः^{१९} पवमानेन चरित्वाग्रीध्रे^{२०} प्रवर्ग्यं
 १५ प्रवृणक्ति^{१२} तेनाहवनीय एव प्रचरति^{१३} तं तदानीमेवोदासयति^{१४}
 शिरो वा एतद्यज्ञस्य यत्पवमानो^{२१} यज्ञः प्रवर्ग्यः^{१६} ग्रीष्मेव
 यज्ञस्य यगो दधातीति^{१७} नु सुत्याप्रवर्ग्यो^{२२} ऽथ स ह्यप्रवर्ग्यो^{१८} ऽथ
 सुते प्रवर्ग्यो^{१९} ऽथ सुत्याप्रवर्ग्यः^{२३} ॥ ४३ ॥ एकादशः ॥

१ Uncertain r. ; एतावन्तोमेस्तुतमित्यथ Be ; एतावन्ति मे स्तुत० L ;
 एतावन्तो (ति) मेत्यथ the other MSS.

२ MSS. exc. L ins. वै ।

३ The close of this chapter must contain several corruptions.

‘पुहुरवा ह पुरा ऐडो राजा कस्याण आस’ तः
 होर्वश्यापराभिदध्यौ’ तः संवत्सरं कामयमानानुचचारै’वः ह
 स्म वै१ पूर्वे ऽभिश्चाम्यन्ति’ तद्वातिचिरं मेने’ तस्य ह धावतः
 पुरो रथं कर्तं दर्शयामास’ तः ह दृष्ट्वा राजावतस्यौ’ तः
 हावस्याय न ददर्शीयो ह पुनरावतस्यौ’ तः हास्यायैव ददर्श’ ५
 स ह सारथिं पप्रच्छ सारथे किं पश्यसीति’ त्वां भगव इति
 होवाच रथमश्वान्यन्यानमिति’ स हेत्वां चक्रे दृष्ट्वा मि वै
 किलेति’ तः ह वागभ्यवाच न वै दृष्यस्यहं वै त्वामेतं
 कर्तमदीदृशमित्यथ कस्त्वमित्यहमुर्वश्यापरेति होवाच’ सा त्वा
 संवत्सरं कामयमानान्वचारिषं’ तां मा जायां विन्दस्वेति’
 दुरुपचारा ह वै भवति’ देवा’ इति’ होवाच’ का त’ उप- १०
 चर्येति’^१ गतं० ममोपसदः० स्युः०’ गतः० गतं मा सर्पिष्कुम्भा

१ This and the following adhyāyas are found also in a badly corrupted tradition. I did not note all the various readings nor all my emendations; the list of them would fill more space than the text itself.

२ Thus L only; सैव or द्वैव the other MSS.

३ लयितं or लयितम्. MSS.

४ L Be sec. m. विन्दस्वेति ।

५ Thus L U Be 7; भवन्ति देवा इति B Be (pr.m.); भगवन्तो देवोति Be (sec. m.).

६ Thus L Be (sec. m.); तवाचार्येति the other MSS.

७ Instead of these three words given thus by Be and L (which only gives स instead of सम), the other MSS.: तं जानीम- सदस्य or तं जानीम इति सदस्य ।

अहरहरागच्छेयुस्तदाशना स्यां^१ न त्वा नम्रं पश्येमिति^२
 सर्वमेवैतद्भगवति सुकरमिति होवाच^३ कथा त्वपि^४ जाया
 पतिं नम्रं न पश्यतीत्यन्तर्वासं वसीथा^५ इति होवाचानग्नो
 भवेति^६ तथा सहोवासान्तर्वासं वसानः^७ सा ह स्म जाता-
 ५ ज्ञातानेव पुत्रानपविध्यति^८ तां ह राजोवाच पुत्रकामा ह
 वै भगवति वयं मनुष्याः स्मो जाताज्ञातानु त्वमपविध्यसीति^९
 सा होवाच पर्यवेतरात्रयो भवन्ति क्षीणायुषो ऽन्ये^{१०} भूयः
 प्रियं करवावहा इति^{११} सायुं^{१२} चामावसुं च जनयां चकार^{१३}
 सा होवाचेमौ विभृतेमौ^{१४} सर्वमायुरेष्यत इति^{१५} प्राङायुः
 १० प्रवव्राज^{१६} तस्यैते कुरुपञ्चालाः^{१७} काशिविदेहा इत्येतदायवं
 प्रव्राजं^{१८} प्रत्यङ्मावसुस्तस्यैते गान्धारय^{१९} स्यर्गवो ऽराट्वा
 इत्येतदामावसवम्^{२०} ॥ ४४ ॥

अथो हास्या एषा पूर्वचिन्तिरप्सरा स्वसा बभूव^१ सा
 हेहां चक्रे ज्योग् वै मे स्वसा मनुष्येष्ववासीद्वृन्तैनामच्छाया-

१ त्वपि L, त्वपि the other MSS.

२ वसीथा L Be (sec. m.) वासीत्याम् the other MSS.

३ भवति MSS. exc. L, which has वेन ह वामनो भवतीति ।

४ सायुं Be (sec. m.).

५ निभृते^० Be L; the other MSS. om. these words.

६ ०पांचालाः L B.

७ The proper names given acc. to Be (sec. m.); the other MSS.

गान्धार (or रौ) पयस्यर्गवोदारा (or त्य) डा (or डा) ।

८ इत्येतन्मावसुम् or इत्येतन्मावसुम् or इत्येतन्मावसुम् MSS.

नीति^१ तथा सहागत्यैव संगमं न लेभे^२ ऽथो हास्या
 अवियूथमुपस्थापदामै^३व^४ ह स्म वै पूर्वासां महिषीणाः रूपं^५
 भवति^६ तद्वृक्क रूपं कृत्वा प्रमाथं^७ चिकायाथो^८ हास्या उरणः
 चीरप आसन्दोपादे वद्ध आस^९ तः सा प्रममाथ^{१०} तस्मिन्नि-
 यमाणे रुखे^{११} ऽयमवीरज^{१२} इति^{१३} तच्छ्रुत्वा राजोत्पपात^{१४} ५
 तामभ्यानशं^{१५} तामभ्युपेयाय^{१६} तः^{१७} सा^{१८} नकुली^{१९} भूत्वा
 प्रत्युपेयाय^{२०} तस्य हान्तर्वासमवलुलोपाय^{२१} ह सा विद्युतं
 जनयां चकार^{२२} १० तः सा विद्युति नग्नमनुचख्यावथो^{२३} ह
 राजाजगामास्वारुहं वा अहमजौत उरणमत्यसारुहं हि
 नूनमिति^{२४} प्रत्यहं प्रजहिष्यामीति^{२५} किं व्यभूदिति^{२६} नग्नं १०
 त्वाददर्शमिति^{२७} होवाच^{२८} तस्यां प्रजजितायामप्रियविद्धः

१ Thus (only अपि० or अवा०) MSS.

२ Only in Be (sec. m.).

३ Thus Be L (sec. m.); प्रथं the other MSS.

४ विष्वायाथो Be (sec. m.); धिक्वायाथो or चिक्वायाथो or विष्वायाथो
 the other MSS.

५ रुखे Be (sec. m.); रुखे L; रुखे the other MSS.

६ Corrupt; यमवीरजा Be (sec. m.) L; यमविराजा the other MSS.

७ अभ्यानरस MSS.

८ Conj.; तंजुली Be (sec. m.); तसंनेकुली the other MSS.

९ Thus L Be (sec. m.); जनयामास the other MSS.

१० Be 7 ins. साङ्गे चकार, B Be (orig.) ins. साङ्गेचकार ।

११ These corrupted words without any var. r. in all MSS.

१२ चाददर्शमिति MSS.

शोच॑श्चचार^१ । त॑ होवाच दृहस्यतिराङ्गिरसो हन्त त्वा
 शदेन^२ याजयिष्याम्यापयि त्वा पुनर्जिन्विष्यामीति^३ । त॑
 शदेन^४ दृहस्यतिराङ्गिरसो याजयां चकार^५ । ता॑ हावभृथा-
 देवोदेत्य प्रतिदर्श^६ । ता॑ ह पुत्रौ प्रतीत्योचतुरिह नौ नय
 ५ यत्र ते गतिर्वलिनौ^७ वां^८ पितरमशूशुच^९ इति^{१०} सा^{११} होवाच
 सं वां^९ पुत्रकौ जनेय साहमिह तिस्र एव रात्रीर्वत्स्यामि नो
 ब्राह्मणस्य वचो मोघमसदिति^{१२} । तथा सह तिस्र^८ एव^८
 रात्रीरुवासान्तर्वासं वसानस्तस्या॑ रेतः सिषिचे^{१३} । सा होवाच^८
 कथमिद॑ स्यादिति^{१४} । कथ॑ हि नूनामिति^{१०} राजा प्रत्युवाच^{१५} ।
 १० सा होवाच नवां कुम्भीमाहरेति^{१६} । तस्यामेनन्निःषिषेचाथ^{११} ह
 कुरुचेचे विसवत्यो^{१२} नाम पुष्करिण्यस्तामामुत्तरार्धां सुवर्ण-

१ Conj.; शोभं चकार or चकार MSS.

२ दर्शने MSS.

३ •जिषिष्या• MSS.

४ शदेन MSS.

५ Thus Be (sec. m., only •शूशुच); •वल्लिचैनामपितरं शूशुच or
 •वल्लिचैनामपित• the other MSS.

६ From सा unto होवाच (p. 399. 8) only in Be L.

७ वा Be.

८ om. Be.

९ cp. p. 399, n. 6.

१० नूनामिति L, नूनामिति the other MSS.

११ Thus L; तस्यामेनं Be (sec. m.); तस्यामेनं the other MSS.

१२ विसवत्यो Be (sec. m.); विसवत्येनाः the other MSS.

सवनी^१ तस्यामेनन्निचखान^१ तदश्वत्यो जज्ञे ग्रम्या परिवृतो
 रेतसो ऽश्वत्य आशयाच्छर्म्यैव ग्रमीगर्भस्य सृष्टिरेतन्निदान-
 मथ^२ वै भवति सर्वेण^३ वै देवाः सुवर्गं लोकमायन्निति^४
 स यत्र हैतद्यज्ञो देवेभ्यो ऽधि मनुष्यान्प्रत्यवरुरोहाश्वत्यः^५
 हैव तत्प्रत्यवरुरोह^६ तस्यारणी चक्रिरे^७ ऽयं वाव स यज्ञ
 इत्यथो खलु य एव कस्याश्वत्यः^८ स ग्रमीगर्भः^९ स यदा-
 होर्वश्यायुरसि पुरुरवा इत्येतेषामेवैतत्पितापुत्राणां नामानि
 गृह्णात्यथो सामान्यमेवैतदूहेत^{१०} तस्यां प्रव्रजितायां पुनरेवा-
 प्रियविद्धः^{११} शोच^{१२}श्चकार^{१३} त^{१४} होवाच बृहस्पतिराङ्गिरसो
 हन्त त्वौपशदेन^{१५} याजयिष्यामि वि वै ते ऽप्रियमेवैष्यतीति^{१६} १०
 तमौपशदेन बृहस्पतिराङ्गिरसो याजयां चकार^{१७} ततो वै
 तस्याप्रियं^{१८} विनिनाय^{१९} तौ ह वा एतौ पौरुरवसौ नाम
 ग्रदौपशदौ^{२०} स यो वित्तः^{२१} सिषाधयिषेत्तः^{२२} शदेन याजयेत्तस्य

१ °निषानमथ MSS exc. L.

२ cp. TS., I. 7. 1. 2.

३ °वरोहाश्वत्यं or °त्य MSS.

४ चक्रिरे L Be (sec. m.); चक्रिरे the other MSS.

५ Thus L; खलु य एवाश्वत्यः Be (sec. m.); शस्त्रेवकस(च)ाश्वत्यः the other MSS.

६ Thus L; सामान्यमेवैत्यूहेते Be (sec. m.); °मेवैभ्य ऊहेते the other MSS.

७-८ only in L Be (sec. m.).

८ ला om. MSS.

दशसु बहिष्यवमान^१ एकैकोपशीयत^१ एकविंशत्यै^१ सुनोती-
 हैवाथ^२ यो ऽग्रियं विनिनौषेत्तमौपशदेन^३ याजयेत्तस्यैक-
 विंशत्यां बहिष्यवमान^१ एकैकावशीयत आ दशभ्यो^४ ऽथ
 प्राजापत्यौ नाम शदौपशदौ^५ तस्य तिसृषु बहिष्यवमानस्तिस्त्र-
 ५ स्तिस्त्र उपशीयन्त आ षट्त्रिंशतः^६ षट्त्रिंशत्सु बहिष्यव-
 मानस्तिस्त्रस्तिस्त्रो ऽवशीयन्त आ तिसृभ्यो^७ ऽथ नैध्रुवस्य^८
 कश्यपस्य शदौपशदौ^५ तस्य चतसृषु बहिष्यवमानश्चतस्र-
 श्चतस्र उपशीयन्त आष्टाचत्वारिंशतो^९ ऽष्टाचत्वारिंशत्सु
 बहिष्यवमानश्चतस्रश्चतस्रो ऽवशीयन्त आ चतसृभ्यः^{१०} ॥ ४५ ॥

१० द्वादशः ॥

देवासुरा ह यत्र महामंग्रामः^{११} संयेतिरे^{१२} तद्धेमानि^{१३}
 भूतानि द्वेधैव^{१४} व्यपचक्रमुर्देवानेवान्वन्यान्यसुरानेवान्वन्यानि^{१५} ।

१ Thus L ; एकैक उप० Be (sec. m.) ; एकेनोप० the other MSS.

२ Corrected ; एकविंशत्यौ L ; एकविंशत्यै Be (sec. m.) ; एकविंशते (or नेत्य the other MSS.

३ सुनोति इहैवाथ L ; सुनोतीहैवाथ Be (sec. m.) ; सुनोति एषाथ the other MSS.

४ Thus L ; विनौनिषे० Be (sec. m.) ; विनौनिषे० or वित्तिनिषे० the other MSS.

५ ०ध्रुव L Be.

६ महा० only in L and Be (sec. m.).

७ सं only in Be (sec. m.) ; श० L.

८ तथेमानि L and Be (sec. m.) ; तं धुमानि the other MSS.

९ Thus L ; द्वेधै Be ; द्वेद्वेधै the other MSS.

१० व्यपच० L Be ; व्यवच० the other MSS.

बृहस्पतिर्देवानां पुरोहित आसीदुशना^१ काव्यो ऽसुराणां^१
 ब्रह्मण्वन्तो देवा असन्ब्रह्मण्वन्तो ऽसुरास्ते बह्वसंग्रामान-
 विजयमाना आसां चक्रिरे^१ तेषां न कतरे चन भविष्यदा-
 जजुगन्धर्वो^१ ह्येव सूर्यवर्चा भविष्यदाजज्ञे^१ तस्यो हेन्द्रो
 जायाया^१ उपहास्य^१ आस^१ ताः होवाचामुदिताङ्गि^१ त्वमिदं^१
 गन्धर्वं पृच्छ किमर्थमिदं देवासुरा न विजयन्तीति^१ तं तथेति
 होवाच त्वमपि श्व आगच्छतादिति^१ स हान्तः समुद्रे
 हिरण्यया^१ नावया सहजानि कुमारयां^१ चक्रे^१ ऽथो हेन्द्र
 आजगाम^१ स ह सौवर्णः पटरो भूत्वा नौमण्ड^१ उपशिक्षेष्ट^१
 तः हागतमेव विदित्वा^१ पप्रच्छामुदिताङ्ग^१ त्वमिदं ब्रूहि^१
 किमर्थमिदं देवासुरा न विजयन्तीति^१ मोक्षैरिति होवाच
 कर्णिनी वै नौराप^१ इति^१ ब्रह्मण्वन्तो देवा इति होवाच
 ब्रह्मण्वन्तो ऽसुरा इति^१ तच्छ्रुत्वेन्द्रो हरिशुक्ररूपं^१ कृत्वोत्पपात^१

१ Thus MSS.

२ Thus L and Be (sec. m.), which has, however, °चास्यमास ;
 याजयद्वाप उपहास्य आस the other MSS.

३ °मुदितांगि or °ताङ्गि MSS.

४ हिरण्यया MSS. exc. B.

५ Uncertain ; सहजानिकुमारयां L ; r. सहजानि : ? cp. TS. III. 2. 8. 5.

६ नौमण्ड L ; नौमण्डप Be (sec. m.) ; नैर्मण्डे the other MSS.

७ °शिक्षेष्ट MSS. exc. Be which has : °शिक्षे ।

८ विदित्वा L.

९ °मुदितांग L Be (rightly ?) ; °मुदिताङ्गि the other MSS.

१० Thus L ; नौरूप Be (sec. m.) ; नौराप the other MSS.

११ Emended ; हरिः शुक्ररूप L ; हरिः शुक्ररूपं the other MSS.

तः ह दृष्ट्वैवाह^१ मघवन्मो^२ इति यतरेषां^३ हरिस्ते जेय-
नीति^४ ' स ह गत्वैवोशनसं^५ काव्यमुपमन्त्रयां चक्रे जयन्त्याश्च^६
दुहिवा चतसृभिश्च कामदुघाभिः^७ ' स हाज्ञप्तो ऽसुरेभ्यो
ऽधि देवानुपसमियाय^८ ' ततो ह वा एतद्देवा असुरान्महा-
५ संग्रामं जिग्युः^९ ॥ ४६ ॥

स ह गुरुरिव मेने गरमिव गीर्त्वा वज्र वित्तमसुराणां
प्रतिगृह्य^१ ' स होवाच गुरुरिवास्मि गरमिव गीर्त्वा वज्र
वित्तमसुराणां प्रतिगृह्य हन्त मा याजयेति^२ ' तं द्वादश-
स्तोमेनाग्निष्टोमेन बृहस्पतिराङ्गिरसो याजयां चकार^३ ' तेन
१० हेष्टोर्ध्वः^४ हिरण्यमुज्जगार^५ ' तद्ध^६ दृष्ट्वैवा^७ चक्रे हन्ताह-
मिदमसुरेभ्यो निर्हराणीति^८ ' तद्धेन्द्र^९ आज्ञायैव शिलां^{१०}
चकार^{११} ' ते ह वा एत^{१२} औशनसा नाम कुरुक्षेत्रे पर्वतगाः^{१३} ॥

१ Uncertain ; दृष्ट्वैवाहो L ; दृष्ट्वैवाहो Be ; दृष्ट्वैवयज्ञ the other MSS.

२ Thus Be ; मघवर्थमघवज्जिति L ; मघवान्मघववा the other MSS.

३ Thus L ; यतर एषां Be ; यदतरेषां the other MSS.

४ Thus MSS. exc. Be which has स आग० and L : स आगत्यो० ।

५ My conjecture ; जयंतश्च Be ; जयन्तश्च L ; जायत्याच or यत्याच the other MSS.

६ Thus L ; सनीयाय Be ; सनीपय or सनीयाय the other MSS.

७ तंहृष्टे० Be ; तहृष्टो० L ; तहृष्टे० the other MSS.

८ Thus L ; तथेन्द्र Be ; तथेन्द्रे or तदर्थेन्द्रे the other MSS.

९ शिलीण L.

१० Only in L and Be.

११ पर्वतेशाः L.

स ह लघुरिवाचरदप्रतिष्ठितः^१ । स होवाच लघुरिव वा
 अस्यप्रतिष्ठितो^२ । हन्त मा याजयेति^३ । तमेकविंशतिस्तोमे-
 नाग्निष्टोमेन दृहस्यतिराङ्गिरसो याजयां चकार । ततो वै
 स प्रतितस्थानथो^४ हेन्द्रः^५ कामदुघा अवरुद्धे^६ । तः ह
 सायमेतमुवाच प्रातरेतादिति । प्रातरेतमुवाच सायमेता-
 दिति । स एवमेव संवत्सरं नैनूयामास । स होवाच प्रात-
 रेतादिति । मा सायमात्य सायमेतादिति । मा प्रातरात्य
 को ऽयमेतः कतमो ऽयमेतो । यमेनमेतं^७ मघवन् ब्रवीषीति^८
 होक्त्वा प्रवव्राजाथो हेन्द्र उक्थानि कामदुघाश्चकार । ताः ह
 स वरुणाय प्रददाविदं तव^९ मम^{१०} चेदममुष्य^{११} च नौ ।
 महेति । दृहस्यतय आङ्गिरसायेदं नावास्यास्ता विधारया-
 नावहस्येदमज्यमौति^{१२} विष्णवे शिपिविष्टाय चेत्येषैवोक्थानाः

१ ०।चरद० only in L and Be.

२ ०वास्मिन्प्रति० Be ; वा अस्मिन्प्रति० L ; ०यत्नाप्रति० the other MSS.

३ Emended ; प्रत्यतस्थानथो L ; प्रत्यवस्थापयदथो the other MSS.

४ हेन्द्रं MSS.

५ अभिरुद्धे L ; अभिरुद्धे Be ; आवरुद्धे the other MSS.

६ यमेनमेतं (or • तत्) L Be ; यमेवमेतरन् or पयमेवमेतरन् the other MSS.

७ Thus L ; ब्रवीषि इति Be ; ब्रवीति the other MSS.

८ तवचमस इदममुष्य Be ; तवचमसेवेदममुष्य L ; तौव (तवि) मम चेदमुष्य the other MSS.

९ Thus (hopelessly corrupted as it seems) Be ; नावास्यास्ता विधारयाणावदहस्येदमज्यमौति L ; नावास्याता (or आ) पिधारयाता (or आ) पदस्येदमज्यमौति the other MSS.

सृष्टिरेतन्निदानमथो हास्यैव मनुर्वैवस्वतः शून्यमानः मन्स-
 खाम^१ ' तस्मै चतुर्थी^२ प्रददौ ' ताः सो ऽस्यां न्यदधात्स्यं^३
 कृष्टिरेवैष^४ कृष्टेः^५ सृष्टिरेतन्निदानं ' तौ ह वा एतावौग्रनसौ
 नाम पुनस्तोमौ भवतः ' स यो गुरुरिव मन्येत गरमिव
 ५ गीर्वायाज्यं वा याजयित्वाप्रतिग्राह्यस्य वा प्रतिगृह्य तं द्वादश-
 स्तोमेनाग्निष्टोमेन याजयेदश्रुते हैव लघुतामथ यो लघुरिव
 चरेदप्रतिष्ठितस्तमेकविंशतिस्तोमेनाग्निष्टोमेन याजयेत्प्रत्येव
 तिष्ठति " ॥ ४७ ॥ त्रयोदशः ॥

अथ प्रणोदः^१ ' समानमभिचरणीयः^२ शिल्पं^३ प्रातःसव-
 १० नीयाननुवर्तते ऽग्नये प्रवते पुरोडाशो ऽष्टाकपालस्त्रिवृदेष
 भवत्यथ विवाधः^४ ' समानमभिचरणीयः^५ शिल्पं^६ माध्वादि-
 नीयाननुवर्तते ऽग्नये विवाधवते पुरोडाशो ऽष्टाकपालस्त्रि-
 वृदेवैष भवत्यथ प्रतिनोदः^७ ' समानमभिचरणीयः^८ शिल्पं^९
 तृतीयसवनीयाननुवर्तते ऽग्नये प्रतीकवते पुरोडाशो ऽष्टा-
 १५ कपालस्त्रिवृदेवैष भवत्यथग्नेरतिव्याधः^{१०} ' समानमभिचर-
 णीयः^{११} शिल्पमनूबन्ध्यस्य पशुपुरोडाशमनुवर्तते ऽग्नये वसुमते
 पुरोडाशो ऽष्टाकपालस्त्रिवृदेवैष भवत्यथेन्द्रवज्रः^{१२} ' समान-
 मभिचरणीयः^{१३} शिल्पं^{१४} ' पञ्चदश एष भवति " शुनस्कर्णा ह

१ Thus L Be ; सगस (or गग) हास the other MSS.

२ स्यं कृष्टिरेवैषकृष्टे L ; सोयं कृष्टिरेवैष कृष्टे Be ; सेवेकृष्टिरेवैषकृष्टे the other MSS.

३ प्रतीनोदः L.

वै श्रैवो राजा पुण्ड्रद्वज्याज्यास^१ । स ह पापौयाञ्जनतां^२
 प्रतिहितान्^३ प्रतिस्थायवर्जिजः^४ पप्रच्छास्ति स्विस् यज्ञक्रतुर्य-
 नाहमिद्वैव प्रयायामित्यस्ति^५ हीति^६ हैनमृत्विजः प्रत्यूचुस्तस्मा
 अध्वर्युरयोनीनपुरोषकान्^७ ग्रहान्जगद्^८ । स्वराणुज्ञाता
 सामान्यनैडान्यनिधनानि^९ । पराडेवर्गिभ्यः^{१०} होतानूवाच^{११} ।
 स हवमृथादेवोदेत्य ममार^{१२} । यं दिव्यात्तस्यैवं यज्ञं^{१३} कुर्यादुप-
 सृतं^{१४} वा याजयेत्त्रिप्रः^{१५} हैवास्मात्तोकात्प्रैत्य^{१६} राशिमराया-
 वित्याचक्षते^{१७} चतुष्टोमे राशिकृतं^{१८} धान्यं ददाति^{१९} । स राशि-
 चतुष्टोम एव मरायकृतः^{२०} । स मरायो^{२१} । ऽथाञ्जनाभ्यञ्जना-
 वित्याचक्षते^{२२} आक्ताचा^{२३} अलंकृता^{२४} ऋत्विजः प्रचरन्ति^{२५} । स १० ।

१ पापो (पापा) जनतां etc. as above Be L; पापौयाञ्जनता प्रतिहितान्
 प्रतिवा (or वाँ) वर्जिजः the other MSS.

२ प्रयायामी(मि)त्यस्ति हार (हा) इति Be L; प्राययमित्यस्ति हीर इति the
 other MSS.

३ Conjecture; ०धोनीनपुरोषकान् Be; अथेनागुरोषकान् L; अधोनपुरो-
 षकान् the other MSS.

४ सामान्यनैन्निध० Be; मान्यनैन्नन्यनिध० L; सामान्यनैलास्य०
 (लास्य०) the other MSS.

५ पराडेवर्ग्यं Be; पराड्वर्ग्यं L; परां (or परा) इति (or द्रव) दु (or ड)
 दस्य the other MSS.

६ यज्ञे MSS.

७ ०दुपासृतं L.

८ राशौ० Be; राशि० the other MSS.

९ आक्ताचालंकृता Be; आङ्क्ताकालंकृता L; आक्ताचालंकृता the
 other MSS.

आञ्जनो " अभ्यक्ताः^१ ग्रामूलवाससः^२ । सो अभ्यञ्जनो " इय
विषूचीनशालो भ्रातृव्यवतो यज्ञः । स तथा देवयजनं जोष-
यते यथा प्राचीनमाहवनीयात्प्रवणः स्यात्प्रतीचीनं गार्ह-
पत्यादिति । तदेते विषूचीनशाले मापयन्ति^३ । प्रचरन्ति
४ प्राञ्चः प्रत्यञ्चः प्रचरन्ति । मध्ये गार्हपत्यो भवति । मध्यत
आसीनाय भक्षानाहरन्त्यनुदिशः स्तोमौ स्यातामित्येत-
देकमेकविंशौ^५ स्यातामित्येतदेकमनादृत्य तच्चतुष्टोमावेव
कुर्वन्ति " ॥ ४८ ॥

"देवासुरा ह यत्र महासंगामः" संयेतिरे तद्धु शिविरौ-
१० ग्रीनरो देवानां वर्गादसुराग्निगाय^६ । तस्यो हेन्द्रो जितवरं
ददौ । स होवाच शिविर्नैष्ठ्यं^७ भयं न गच्छेदिति । तं वर्षि-
ष्टीयप्रस्थे^८ सर्वतोमुखेन याजयां चकार । ततो ह वा एत-
च्छिविं नैष्ठ्यं^७ भयं न गच्छति । यं कामयेतानपजय्यं जये
दिति तं वर्षिष्टीयप्रस्थे^८ सर्वतोमुखेन याजयेदनपजय्यमेव

१ अभ्यक्तोग्रामूलवासः L Be ; अभ्यक्ताः ग्रामूलवासः the other MSS.

२ ०यन्ति Be ; ०यति the other MSS.

३ ०मेकविंशौ L Be ; विंशौ the other MSS.

४ For the following cp. also Eggeling, Catal. of the MSS. of the India Office vol. I, p. 87 (designed by me as E).

५ महा० om. all exc. E L.

६ Thus (०सुराग्नि०) Be L only ; ०सुराणाजिगाय० or ०सुराणांजि० the other MSS.

७ नैष्ठ्यं L Be ; ज्येष्ठ्यं or ज्येष्ठ्यं the other MSS.

८ Thus L Be ; ०प्रस्थेन the other MSS.

जयति ^१ तदेताश्चतस्रः शाला अनुदिशं मापयन्ति ^१ प्रचरन्ति
 प्राञ्चः प्रचरन्ति दक्षिणा प्रचरन्ति प्रत्यञ्च उदञ्चः प्रचरन्ति ^१
 मध्ये गार्हपत्यो भवति ^१ मध्यत आसीनायाश्चतरीरथैर्भक्षान्-
 स्म्वहन्यनुदिशः ^१ स्तोमाः स्युरित्येतदेकमेकविंशः ^१ स्युरि-
 त्येतदेकमनादृत्य तच्चतुष्टोमानेव कुर्वन्ति ^१ पार्थः ^१ पार्थी ^१ ह ^५
 स्थपतिर्देवानैष्वत् ^१ ह ^१ सुतसोमान्सहस्रदक्षिणांसहस्रमसुनोत् ^१
 ह ^१ देवानाप ^१ स ^१ एतान्सोमानाहरिष्यन्नुपकल्पयते ^१ शालाः ^४
 सहस्रः ^१ सहस्राणि सहस्रमश्चतरीरथाः ^१ तदेताः शाला अनु-
 दिशं मापयन्ति द्वे च शते पञ्चाशतं च पुरस्तादेवं दक्षि-
 णत एवं पश्चादेवमुत्तरतः ^१ प्रचरन्ति प्राञ्चः प्रचरन्ति दक्षिणा ^{१०}
 प्रचरन्ति प्रत्यञ्च उदञ्चः प्रचरन्ति ^१ मध्ये गार्हपत्यो भवति ^१
 मध्यत आसीनायाश्चतरीरथैर्भक्षान्स्म्वहन्यनुदिशः ^१ स्तोमाः
 स्युरित्येतदेकमेकविंशः ^१ स्युरित्येतदेकमनादृत्य तच्चतुष्टोमा-
 नेव कुर्वन्ति ^१ ॥ ४६ ॥ चतुर्दशः ॥

यमाभ्याः स्तोमाभ्यां यक्ष्यमाणो भवति ^१ स तथा देवय- ^{१५}
 जनं जोषयते यथान्तरेण चालालोत्कराबुदकुसंचारी स्यादिति ^१
 तदेते प्रवाङ्गकु शाले मापयन्ति ^१ स दक्षिणार्धाः ^१ शालामध्यव-

१ Thus Be ; पार्थ and पार्थे the other MSS.

१ Instead of सह Be सन, L सन्न ; सवन the other MSS.

१ Thus my conjecture ; सहति एतान्सोमानाहरि० MSS. exc. Be which has only ससोमानाहरि० and L, which has सहतिसहान्सोमा० ।

४ शाला Be ; शालाहं L ; शालापि the other MSS.

५ Thus L Be ; दक्षिणस्यां the other MSS.

- माय मथिलाग्नीन्विहृत्य दीक्षणीयामिष्टिं निर्वपत्यथोत्तरार्धाः
 गालामध्यवसाय मथिलाग्नीन्विहृत्य^१ दीक्षणीयामिष्टिं^१ निर्व-
 पति^१ । तथेह प्रचर्याथामुत्र प्रचरतीह दीक्षाहुतीर्जुहोत्यथा-
 मुत्रेह प्रायणीयामिष्टिं निर्वपत्यथामुत्र^१ । तथेह प्रचर्याथामुत्र
 ४ प्रचरतीह पदेन चरित्वा राजानं क्रीत्वोच्चातिथ्यं निर्वपत्यथा-
 मुत्र^१ तेनेह प्रचर्याथामुत्र प्रचरतीह प्रथमाभ्यां प्रवर्ग्यापसङ्गां
 प्रचरत्यथामुत्रेह मध्यमाभ्यां प्रवर्ग्यापसङ्गां प्रचरत्यथामुत्रेह
 महावेद्यै पूर्व परिग्राहं परिगृह्णात्यथामुत्रेहोत्तमाभ्यां प्रवर्ग्याप-
 सङ्गां प्रचरत्यथामुत्रेहाहवनीयं प्रणयत्यथामुत्रेह सदोहविधाने
 १० संमिनोत्यथामुत्रेहाग्नीषोमी प्रणयत्यथामुत्रेह^२ यूपस्यावृता यूप-
 मुच्छयति स्वर्वन्तं यूपमुत्सृज्याग्नीषोमीयं पशुमुपाकरोत्यथा-
 मुत्र^१ तथेह प्रसिद्धं वपया चरित्वा वसतीवरीर्गृह्णात्यथामुत्रेह
 पशुपुरोडाशं निर्वपत्यथामुत्र^१ तेनेह प्रचर्याथामुत्र प्रचरतीहा-
 ग्नीषोमीयेण प्रचरत्यथामुत्रेह^२ वसतीवरीः परिहृत्य पथाः^३ सि
 १५ विप्रिथोपवसन्त्यथामुत्रेह त्वेव संविशन्तीह राजानमुपावहृत्य
 प्रातरनुवाकमुपाकरोत्यथामुत्रेहानुपूर्वः^४ सवनानि^४ संतिष्ठन्त-
 आ समुदितादेवमेवोत्तरस्थाः^४ गालायाः^४ सवनानि^४ संतिष्ठन्त
 आ समुदितादिहावभृतेन प्रचरत्यथामुत्रेहोदयनीयामिष्टिं

१ These six words, indicated by ° in Be, are given only by L.

२ प्रणयत्य° L Be; प्रणयन्त्य° the other MSS.

३ चरत्य° MSS.

४ Thus L Be; सवनीयानि the other MSS.

निर्वपत्यथामुत्र^१ तथेह प्रचर्याथामुत्र प्रचरती^२हैव मैत्रावरुणौ
 वशामुपाकरोत्यथामुत्र^३ तथेह प्रचर्याथामुत्र प्रचरति^४ समा-
 न्युदवसनीयेष्टिरथ^५ यत्प्राक्^६ सवनेभ्यो^७ ऽधि व्यतिषक्तानि
 कर्माणि क्रियन्ते तस्माद्यभावन्तद्दरे व्यतिषक्तौ सह^८ श्रयाते^९
 अथ यदनुपूर्वः^{१०} सवनानि संतिष्ठन्ते तस्मादनुपूर्वौ जायेते^{११} ५
 अथ यदूर्ध्वः^{१२} सवनेभ्यो ऽधि व्यतिषक्तानि कर्माणि क्रियन्ते
 तस्मात्सहाश्रयन्ति सह पाययन्ति सह चरतो^{१३} ऽथ यत्समा-
 न्यरणितस्मात्समानौ^{१४} योनिरग्निश्च ह वा आदित्यश्च
 समानलोकं^{१५} जिगीषमाणावेतं यज्ञक्रतुमपश्यतां तमाहरतां
 तेनायजेतां^{१६} ततो वै तौ समानलोकावभवताः समानं^{१७}
 लोकमेतां^{१८} यः कामयेताग्नेश्चादित्यस्य च समानं लोक-
 मियामिति स एतेन यज्ञक्रतुना यजेताग्निश्चैवादित्यस्य च
 समानं लोकमेति^{१९} ॥ ५० ॥ पञ्चदशः ॥

वाजयाजी ह वा अन्यो भवत्यन्य उ वाजपेययाज्येष ह वै
 वाजयाजी यः पेयैरनिद्वाथ वाजेन यजत एष उ वाजपेय- १५
 याजी यः पेयैरिद्वाथ वाजेन यजते^१ तस्माद् पेयैरेवेद्वाथ

१ Thus L Be; समान्योदव० the other MSS.

२ यत् only in L; प्रातः instead of प्राक् L; सवनौयेभ्यो L Be.

३ Only in L and Be.

४ यदनुपूर्वः MSS. exc. and Be.

५ यत् om. L Be; यत्समान्यरणौ the other MSS.

६ समानं L Be; समानलोका the other MSS.

७ After येतां L Be have समानलोकावयत्; the other MSS. read
 समानलोकावयत् or ०कावयत् ।

- वाजेन यजेत ^१ पेथैर्यक्ष्यमाणो भवति ^१ सो ऽग्निद्वैव पौर्ण-
मासीं दीचते ^१ तस्यापरिमिता दीक्षा द्वादशोपसदः ^१ स
तथा राजानं क्रीणाति यथा मन्यते ऽमावास्यायै ^१ मे यज्ञिये
ऽहन्सुत्या संपत्यत इति ^१ तस्य तथा संपद्यते ^१ प्रसिद्धेन
५ कर्मणोपवसथादेत्यथ वसतीवरीः परिहृत्य पयाःसि विशि-
व्योपवसन्त्यथैताः सवनेष्टिं निर्वपत्याग्नेयमष्टाकपालमैन्द्रमेका-
दशकपालं वैश्वदेवं द्वादशकपालं ^१ तथा द्वादशाहानि यजते ^१
ऽथ त्रयोदशे ऽङ्गि पौर्णमासेन हविषा यजते येनास्यानिष्टं
भवत्यथ चतुर्दशे ऽह्न्यामावास्याेन हविषा यजते येनास्यानिष्टं
१० भवत्यथैतेषां यज्ञक्रतूनामेकेन यजते ^१ ऽथ पुनर्दीचते ^१ स
एवमेव संवत्सरं यजते ^१ तस्याहानि चिद्वत्पञ्चदशो ^१ ऽथ
चिद्वत्सप्तदशो ^१ ऽथ चिद्वदेकविंशो ^१ ऽथ चिद्वत्त्रिणवो ^१ ऽथ
चिद्वत्तयस्त्रिंशो ^१ ऽथ चिद्वत्चतुष्टोमो ^१ मासानामेव रूपं
पेयाः ^५ ^१ संवत्सरस्य रूपं वाज ^१ एवमस्यैष ^१ संवत्सरः परीष्ट
१५ एवमाप्नो भवत्यथाहीनविधिस्तस्याहानि ^१ चिद्वत्पञ्चदशः ^१ सप्त-
दशश्चतुष्टोमस्त्रिद्वदेवाथैकविंशो ^१ ऽथ त्रिणवो ^१ ऽथ चतुष्टोम-

१ आमावास्या Be, मावास्या L (the other MSS. om. this passage).

१ Thus L Be; •पंचदशः सप्तदशः the other MSS.

१-४ Thus L Be; the other MSS. have only चिद्वत्चतुष्टोमो ।

५ Thus L Be; रूपमपेयान् or •पेयात् the other MSS.

६ Thus L Be; स एष the other MSS.

७ •विधस्तस्या• Be.

८ Thus L Be; •पंचदशःचतुष्टो• the other MSS.

स्निग्धदेवाय चयस्त्रिंशो ऽथ चतुष्टोमस्निग्धदेवाय^१ चतुश्च-
त्वारिंशो ऽथ चतुष्टोमो ऽथातिरात्रो^१ द्वादश^१ मासाः सप्त-
दश क्रतवो^१ नवसु मासेषु नव क्रतुपैत्यथातिशिथ्यन्ते चयश्च
मासा अष्टौ च क्रतवः^१ स द्वौ त्रिरात्रौ कुरुत एकं च
द्विरात्रं^१ यद्यु वा एतदुपात्येति चतुष्टोमेनाग्निष्टोमेन यजेत^१ ५
मासानामेव रूपं स्तुतशस्त्राणि संवत्सरस्य रूपमग्निष्टोमो^२
वाज^२ एवमस्यैव^२ संवत्सरः परीष्ट एवमाप्तो भवत्यथातो
ऽयुजस्यैव^३ युग्मास्यैकस्यां स्तुवते ऽथ तिसृष्विति न्वयुजो^४
ऽथ युग्मास्यंतसृषु स्तुवते ऽथाष्टास्रिति युग्मा^५ अयुजां चैव^५
युग्मानां चैव सायुज्यं सलोकतामाप्नुवन्ति य एतेनायनेन १०
यन्ति य उ चैनदेवं विदुः^६ ॥ ५१ ॥

अथातो दिशामेव^१ त्रिवृत्प्राच्यै^१ पञ्चदशो दक्षिणायै^१
सप्तदशः प्रतीच्या^१ एकविंश उदीच्यै^१ त्रिणव इत^१

१—१ Wholly uncertain; चतुष्टोमैर्विंशो य चतुष्टोमस्निग्धदेवाय चतु-
श्चत्वारिंशोथाष्टाचत्वारिंशोय चतुष्टोमोथातिरात्रोद्वादश L Be; चतुष्टोमस्निग्ध-
देवाय चतुश्चत्वारिंशोय चतुष्टोमोथातिरात्रोय द्वादश the other MSS., partly
incomplete.

२ Thus MSS. exc. Be, which reads षष्टोमस्यैव and L, which
omits वाज ।

३—५ Thus, on the whole, L; युजस्यैकस्यां स्तुवते य तिसृष्विति न्वयुजो
य युग्मांश्चतसृषु स्तुवते थाष्टास्रिति युग्मा अयुजांश्चैव Be; युजस्यैव युग्मां (or था-)
स्यैवतस्यां स्तुवते (ति) य तिसृष्विति न्वयुजो य युग्मांश्चतसृषु स्तुवते थाष्टास्रित्यथ
युग्मा अयुजस्यैव the other MSS.

६ Only in Be.

ऊर्ध्वायै^१ चयस्त्रिंशोऽमुतो^२ ऽर्वाचै^३ सर्वासमेव चतुष्टोमो^४
 दिशामेव सायुज्यं सलोकतामाप्नुवन्ति य एतेनायनेन यन्ति
 य उ चैनदेवं विदुर^५थात ऋतूनामेव^६ चिद्वदसन्तस्य^७ पञ्च-
 दशो यौगस्य^८ सप्तदशो वर्षाणामेकविंशः शरदस्त्रिणवो
 हेमन्तस्य^९ चयस्त्रिंशः शिशिरस्य^{१०} सर्वेषामेव चतुष्टोम^{११}
 ऋतूनामेव सायुज्यं सलोकतामाप्नुवन्ति य एतेनायनेन
 यन्ति य उ चैनदेवं विदुर^५थात ऋषीणामेव^{१२} चिद्वदसिष्ठस्य^{१३}
 पञ्चदशो भरद्वाजस्य^{१४} सप्तदशो विश्वामित्रस्यैकविंशो जमदग्ने-
 स्त्रिणवः कश्यपस्य^{१५} चयस्त्रिंशो गौतमस्यागस्त्यस्य^{१६} चतुष्टोम^{१७}
 १० सर्वेषामेव चतुष्टोम^{१८} ऋषीणामेव सायुज्यं सलोकतामाप्नुवन्ति
 य एतेनायनेन यन्ति य उ चैनदेवं विदुर^५थातो देवताना-
 मेव^{१९} चिद्वदग्नेः^{२०} पञ्चदश दन्द्रस्य^{२१} सप्तदशः प्रजापतेरेकविंशो
 ऽमुष्य^{२२} तपतस्त्रिणवश्चन्द्रमस्तयस्त्रिंशो विश्वेषां देवानां^{२३}
 सर्वासामेव चतुष्टोमो^{२४} देवतानामेव सायुज्यं सलोकतामाप्नु-
 १५ वन्ति य एतेनायनेन यन्ति य उ चैनदेवं विदुः^{२५} ॥ ५२ ॥
 अथातो दर्शपूर्णमासयोरयनमित्याचक्षते^{२६} सूर्याचन्द्रमसो-
 रयनमित्येक आहुः^{२७} पौर्णमासेन^{२८} सोमेन यक्ष्यमाणो भवति^{२९}
 दीक्षते^{३०} तस्यापरिमिता दीक्षाः षडुपसदः^{३१} स तथा राजानं

१ कश्च० Be, काश्च० the other MSS.

२ Thus L and Be; all the other MSS. om. चय० ।

३ Instead of सुष्य Be: उप, L सु ।

४ Thus L Be; the other MSS. have एवं after देवानां ।

५ पूर्ण० MSS. exc. L.

क्रीणाति यथा मन्यते पौर्णमास्यै मे यज्ञिये ऽहन्सुत्या संप-
 त्यत इति । तस्य तथा संपद्यते । प्रसिद्धेन कर्मणोपवसथा-
 देत्यथ वसतीवरौः परिहृत्य पयाःसि विग्नियोपवसन्त्यथ
 प्रातराग्नेयं पशुमुपाकरोति । तस्याग्नीषोमीय उपालम्भो
 भवति । तस्य प्रातःसवनीयाननुवर्तन्ते पौर्णमासहवीःषि । ५
 प्रैषवन्तः सवनीया अनुब्रूहि यजेतीतरेषाः हविषामृजुधा
 ज्योतिरुक्थ्यः संतिष्ठत ॥ आमावास्याेन सोमेन यक्ष्यमाणो
 भवति । दीक्षते । तस्यापरिमिता दीक्षा द्वादशोपसदः । स
 तथा राजानं क्रीणाति यथा मन्यते ऽमावास्यायै मे यज्ञिये
 ऽहन्सुत्या संपत्यत इति । तस्य तथा संपद्यते । प्रसिद्धेन कर्म- १०
 णोपवसथादेत्यथास्यैतदहरिन्द्राय वत्सा अपाकृता भवन्त्येन्द्रं
 पयो दोहयति सांनाय्यस्य वावृता त्वष्णीं वाथ वसतीवरौः
 परिहृत्य पयाःसि विग्नियोपवसन्त्यथ प्रातराग्नेयं पशु-
 मुपाकरोति । तस्यैन्द्र षष्ठम उपालम्भो भवति । तस्य
 प्रातःसवनीयाननुवर्तन्त आमावास्यानि हवीःषि । प्रैषवन्तः १५
 सवनीया अनुब्रूहि यजेतीतरेषाः हविषामृजुधा ज्योति-
 रतिरात्रः संतिष्ठते । सूर्याचन्द्रमसयोरेव तत्सायुज्यं सलो-
 कतामाप्नुवन्ति य एतेनायनेन यन्ति य उ चैनदेवं विदुर्ध
 उ चैनदेवं विदुः ॥ ५३ ॥ षोडशः १ ॥

॥ इत्यष्टादशः प्रश्नः ॥

सावित्रः स्वर्गकामश्चिन्वीत^१ पशुबन्धे चेच्चीयते षडुतारः
 ऊत्वा यूपाऊतिः ऊत्वा यूपः सयजुषं कृत्वा वेदिं विमि-
 मीते^२ वेदिद्वितीये यजेतेति विज्ञायते^३ तस्याः सौमिकं
 मानमेतावदेव नाना^४ सौमिकात्प्रक्रमात्तृतीयो ऽः प्रक्रमः
 ५ स्यात्तेन वेदिं विमिमीते^५ ऽपि वा पदाक्षण्या^६ पार्श्वमानी
 पदं तिरः पशुमानेन तयोर्थः कर्णसंमितः प्रक्रमः स इत्थते^७
 पदाद्वा नवमस्तदक्षण्या^८ तयोस्तु यः कर्णसंमितः स प्रक्रमार्थ-
 स्तेन^९ मेया सौमिकी वेदिरग्नीनन्वादध्याद्रुतमुपेयादिभा-
 बर्हिः संनद्ध^{१०} सत्वयजुर्हरतीदमेव प्रसिद्धं पौरोडाशिकं
 १० त्रिजुषा तृष्णीं चतुर्थं पूर्वं परिग्राहं परिगृह्णाति करणं
 जपत्युद्धन्युद्धतादाग्नीध्रस्तिर्हरति^{११} यदाग्नीध्रस्तिर्हरत्यथैतमग्निं
 प्रत्यञ्चं यूपावटीयाच्छक्नोर्विमिमीते^{१२} पक्षः संमितश्चेतय इति
 रथचक्रमात्र एवैष उक्तो भवत्यथाप्युदाहरन्ति झरन्निः^{१३} प्रथमं
 चक्रं द्वौ सार्धौ^{१४} मध्यमं त्रिभागोनास्त्वय उत्तममिति^{१५} तेषा-
 १५ मन्यतममात्रीः रज्जुमुभयतः पाशां कृत्वोत्तरवेदिदेशस्य मध्ये
 शङ्कुं निहत्य तस्मिन्पाशौ प्रतिमुच्य तस्मिन्नन्ते ऽन्यः शङ्कुं

१ Thus MHBÜ ; यद० Be Ben.

२ Thus M Ben. ; नवमात्तस्याक्षण्या U ; नवमस्तस्याक्षण्या H ; नवमस्तल-
 क्षण्या Be ; B om. the whole phrase.

३ Thus MHÜ ; ० सार्धस्तेन Be Ben.

४ Thus MHÜB ; संनद्ध Be Ben.

५ ० रत्तिं M.

प्रास्य तेनैनं प्रदक्षिणं परिमण्डलं^१ परिलिखत्युपोदृत्य सन्ध्यां
 कर्षुः खानयन्त्युच्छ्रयन्त्यपस्या^२ । दक्षिणतश्च पश्चाच्च वर्षीयसीः
 कुर्वन्त्यय याचत्याज्यस्थालोऽस्य सुवा^३ स्फ्यं दर्भस्तम्बमुपपात्र-
 मौत्तरवेदिका^४श्च^५ संभारान्दधि मधुमिश्र^६ हिरण्यं च
 शर्कराः^७ सिकताश्च^८ दर्भानित्येतत्समादायोत्तरार्धं स^९सादय- ५
 न्त्यय द्वाभ्यामात्मन्यग्निं^{१०} गृह्णीते मयि गृह्णाम्यग्रे अग्निं यो
 नो अग्निरिति । स्वयंचितिं जपति यास्ते अग्ने समिधो यानि
 धामेति । श्वेतमश्वमभिमृश्यान्तःशर्करमिमासुपदधाति प्रजा-
 पतिस्त्वा सादयतु तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेत्यय शङ्कु-
 सुदृष्टोदपात्रमुपनिनीय दर्भस्तम्बमुपदधाति वाक्त्रा समुद्र १०
 उपदधालिति वा तूष्णीं वायैन^{११} सुवाङ्मतिभिरभिजुहोति
 मजूरब्दो ऽयावभिरिति पञ्चभिस्तयादेवतं कृत्वा सूददोहसं
 करोति । ॥ १ ॥

अथ चालालस्यावृता चालालं परिलिखत्युत्तरवेदेरावृतो-
 त्तरवेदिं निवपत्युत्तरनाभिमुत्साद्य यूपावटं^{१२} खात्वा^{१३} प्रोक्ष्य १५
 व्याघार्यालङ्कृत्य सिकता निवपत्यग्रे तव अवो वय इति

१ परि० om. M. and some of the other MSS.

२ खानयन्त्य० M.

३ च om. M.

४ सिकताः शर्कराश्च M.

५ Thus MHUB ; ०क्ष्णग्निं Be Ben.

६ Om. M Be Ben. ; M om. also प्रोक्ष्य ।

- षड्भिरनुच्छन्दसमर्थोर्ध्वचित उपदधाति चित स्त्र परिचित
 ऊर्ध्वचितः अयध्वं तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवाः सीदतेत्यथानु-
 व्यूहत्याषायस्वेति गायत्र्या ब्राह्मणस्य सं ते पथाः सीति
 त्रिष्टुभा राजन्यस्य ^१ यथासुष्टु यथाशर्करामनुव्यूहति ^१ तस्यां
 ५ नव ^१ परिमण्डला ^१ लेखा लिखत्यथ ^२ दध्ना मधुमिश्रेण
 शर्कराः समज्य सायमग्निहोत्रं ऊत्वाग्नीन्परिस्तीर्योपवसत्यथ
 प्रातर्जते ऽग्निहोत्रे याचत्युदपात्रं भस्म पुरीषमूषान्मिकता
 यावदुत्तममङ्गुलिकाण्डं यज्ञपरुषा संमितं तावन्मात्रीः ^३ पञ्चा-
 ग्रीतिशतं हिरण्येष्टकाः शर्करा वा दृताक्तास्तावत्यो ^४ लोकं-
 १० पृष्ठा अपरिमिता वा चतस्रः स्वयमादृष्टाः सहस्रं हिरण्य-
 शल्कानूर्ध्वं त्रिभ्यो ^१ ऽपरिमितानित्येक आऊस्ते यदि सहस्रं
 भवन्ति देदे श्रते पत्ननाडीष्वोते ^२ भवतो ^३ ऽथोदित आदित्ये
 दाभ्यामात्मन्यग्निं ^४ गृह्णीते मयि गृह्णाम्यग्रे अग्निं यो नो
 अग्निरिति ^१ स्वयंचितिं जपति यास्ते अग्ने समिधो यानि
 १५ धामेति ^१ श्वेतमश्वमभिमृश्याधिद्रवणं जपत्यपामिदं न्ययनं
 नमस्त इति दाभ्यामथापरार्धं उदपात्रमुपदधाति वाक्ता

१ Thus Ben. UH (the last तस्या); तस्यां नव मण्डला Be; तस्मिन्नेव परिमं MB.

२ लिखित्वा MB.

३ •मात्रं M.

४ दृतान्वक्ता M.

५ Thus MHU; •माडीष्वेते B; •माडीष्वेते Be Ben.

६ Thus MBHU; •संनग्नि Be Ben.

अमुद्र उपदधे सुप्रजावनिं रायत्योषवनिं मद्धं यजमाना-
येति । तयादेवतं कृत्वा सूददोहसं करोत्यथ संभाराक्षिवप-
त्यग्नेर्भस्माभीति भस्माग्नेः पुरीषमभीति पुरीषं संज्ञानममि
कामधरणमित्यूषान्मयि ते कामधरणं भूयादिति सिकता ।
अथैनान्संप्रयौति सं या वः प्रियास्तनुवः सं प्रिया हृदयानि ५
वः । आत्मा वो अस्तु संप्रियः संप्रियास्तनुवो ममेत्यैनान्कल्प-
यति कल्पेतां द्यावापृथिवी कल्पन्तामाप ओषधौः । कल्पन्ता-
मग्नयः पृथग्गम ज्यैष्ठ्याय सव्रता इति । तांस्तथा कल्प-
यति यथा न लेखाः संलोपयन्ते^१ । मद्यो वा सर्वं क्रियते
मद्यस्काले^१ ॥ २ ॥ प्रथमः ॥ १०

अथान्तमायां लेखायां पूर्वपक्षस्य दिनेष्टका उपदधाति
संज्ञानं तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद विज्ञानं तथा देवत-
याङ्गिरस्वहुवा सौदेति पञ्चदश^१ । तामामन्तरालेख्येतेषामेव
दिनानां मुहूर्तेष्टका उपदधाति चित्रस्तया देवतयाङ्गिरस्व-
हुवा सौद केतुस्तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति पञ्चदश^१ १५
सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथाभ्यन्तरायां लेखायां पूर्व-
पक्षस्य चोपेष्टका उपदधाति दर्शा तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा
सौद दृष्टा तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति पञ्चदश^१
तामामन्तरालेख्येतामामेव^१ चपाणां मुहूर्तेष्टका उपदधाति
दाता तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद प्रदाता तथा देवतयाङ्गि- २०

१ संलोपयन्ते Be Ben.

२ Thus MU ; एतेषामेव the other MSS.

- रखडुवा सीदेति पञ्चदश^१ ' सर्वासां पारे सूददोहसः करो-
 त्यथाभ्यन्तरायां लेखायामपरपचस्य दिनेष्टका उपदधाति
 प्रसृतं तथा देवतयाङ्गिरखडुवा सीद विष्टुतं तथा देवतया-
 ङ्गिरखडुवा सीदेति पञ्चदश^१ ' तामामन्तरालेध्वेतेषामेव
- ५ दिनानां मुहूर्तेष्टका उपदधाति सविता तथा देवतयाङ्गिरख-
 डुवा सीद प्रसविता तथा देवतयाङ्गिरखडुवा सीदेति पञ्च-
 दश^१ ' सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथाभ्यन्तरायां लेखाया-
 मपरपचस्य चपेष्टका उपदधाति सुता तथा देवतयाङ्गिरख-
 डुवा सीद सुन्तती तथा देवतयाङ्गिरखडुवा सीदेति पञ्च-
- १० दश^१ ' तामामन्तरालेध्वेतासामेव चपाणां मुहूर्तेष्टका उप-
 दधात्यभिशास्ता तथा देवतयाङ्गिरखडुवा सीदासुमन्ता तथा
 देवतयाङ्गिरखडुवा सीदेति पञ्चदश^१ ' सर्वासां पारे सूददो-
 हसः करोत्यथाभ्यन्तरायां लेखायां पूर्वपचेष्टका उपदधाति
 पविचं तथा देवतयाङ्गिरखडुवा सीद पवयिष्यस्तथा देवत-
- १५ याङ्गिरखडुवा सीदेति द्वादश^१ ' सर्वासां पारे सूददोहसः
 करोत्यथाभ्यन्तरायां लेखायामपरपचेष्टका उपदधाति सह-
 स्वास्तथा देवतयाङ्गिरखडुवा सीद सहीयास्तथा देवत-
 याङ्गिरखडुवा सीदेति द्वादश^१ ' सर्वासां पारे सूददोहसः
 करोत्यथाभ्यन्तरायां लेखायां मासेष्टका उपदधात्यरुणस्तथा
- २० देवतयाङ्गिरखडुवा सीदारुणरजास्तथा देवतयाङ्गिरखडुवा
 सीदेति त्रयोदश^१ ' सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथाचैके^१

१ Thus Be HUB ; °याचैके Ben. ; °चैके M.

लेखान्तरालेषु^१ शिकता निवपन्त्येजत्का जोवत्का इत्यथाभ्य-
 न्तरायां लेखायां मुहूर्तानां मुहूर्तष्टका उपदधातीदानीं तथा
 देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद तदानीं तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 सौदेति पञ्चदश^१ सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथाभ्यन्-
 रायां लेखायां कलिष्टकाश्चलिष्टकाश्चोपदधात्यग्निष्टोमस्तथा ५
 देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदोक्थ्यस्तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 सौदेति षड्भिर्चतुस्तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद सूर्य चतु-
 स्तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति तिस्रः^१ सर्वासां पारे
 सूददोहसः करोत्यथ मध्ये^२ नाभ्यां संवत्सरेष्टका उपदधाति
 प्रजापतिस्तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद संवत्सरस्तथा देव- १०
 तयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति चतस्रः^१ सर्वासां पारे सूददोहसः
 करोति^१ ॥ ३ ॥

तदेताश्चतस्रः स्वयमादृष्टा याचति^१ ता दिक्षूपदधाति
 भूरग्निं च पृथिवीं चेति पुरस्ताद्भुवो वायुं चान्तरिक्षं चेति
 दक्षिणतः स्वरादित्यं च दिवं चेति पश्चाद्भुवः स्वश्चन्द्रमसं च १५
 दिशश्चेत्युत्तरतः^१ सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथ लोकं-
 पृष्ठा उपदधाति लोकं पृष्ठा किद्रं पृष्ठाथो सौद शिवा त्वम् ।
 इन्द्राग्नी त्वा वृहस्पतिरस्मिन्योनावसौषदन्निति^१ तथादेवतं
 करोति तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेत्यथ सूददोहसं करोति

१ Thus Be Ben. ; लेखाभ्यन्तरेषु M ; लेखांतरेषु HU ; लेखायां B.

२ मध्ये M.

- ता अस्य सूददोहसः सोमः श्रीणन्ति पृश्नयः । जन्मन्देवानां
 विग्रस्तिष्वा रोचने दिव इति ^१ प्राच्याच लोकंपृणया प्रसौ-
 त्यग्निं प्राचौभिः संप्रच्छादयन्ति ^२ संप्रच्छन्नं पलाशशाखया
 परिकर्षति लोकं पृण द्विद्रं पृणेत्यथानभिमृष्टं चितिकृष्या
 ५ भवत्यथाग्निमभिमृशति ^३ यत्ते ऽचितं यदु चित्तं ते अग्न इति
 दाभ्यामच चितिकृष्याभिमृशति चित्तिमचित्तिं चिनवदि
 विद्वानित्यग्ने देवाः इहावहेत्याग्रेय्या गायत्र्यैतां चित्तिमभि-
 मृश्य देः अवद्रवणे ^४ जपति ^५ वाङ्म आसम्प्राणदा इत्यथ ^६
 कृष्णमश्वमभिमृश्य तनुपुरीषमुपदधाति पृष्टो दिवीति ^७
 १० तथादेवतं कृत्वा सूददोहसं करोत्यथ पाच्यामप आनीय
 हिरण्यशक्कान्संप्रकीर्य दाभ्यांदाभ्याः ^८ गताभ्यां प्रोचति सह-
 स्रस्य प्रमा असीति पुरस्तात्सहस्रस्य प्रतिमा असीति दक्षि-
 णतः सहस्रस्य विमा असीति पश्चात्सहस्रस्योन्मा असीत्युत्त-
 रतो ^९ ऽथ मध्यं ^{१०} दाभ्याः गताभ्यां प्रोचति साहस्रो ऽभि
 १५ सहस्राय त्वेत्यथोत्तरार्धं तिष्ठन्निष्टका धेनूः कुरुत इमा मे
 अग्न इष्टका धेनवः सन्वित्यान्तादनुवाकस्यचिके ऽर्कपर्णेना-
 जजीरेण ^{११} चरमायामिष्टकायां जुहति ^{१२} स ^{१३} यद्यहैनं

१ परि instead of अभि M.

२ Thus HUB; दे अधिद्रवणे ज० Be Ben; दाभ्यामधिद्रवति M.

३ अच instead of अथ M Ben. U.

४ दाभ्यां twice in BU only.

५ om. M.

६ कं० om. B Be H.—०नाजाची० Be Ben.

७ Thus M; सद्यदुहेनं B; दुयेहेनं Ben; यदुहेनं Be; सद्यउहेनं HU.

करिष्यन्नवत्यथैतस्यार्कपर्णस्य^१ पुटमन्तरवसाविणं कृत्वोदङ्-
 तिष्ठन्मुखदग्ने धारयन्नाहाहरानयेति^२ स यच्च धारेष्टकां^३
 प्राप्नोति तत्प्रतिपद्यते त्वमग्ने रुद्र इत्यान्नादनुवाकस्यैतदर्क-
 पर्णं यं देष्टि तस्य संचरे पशूनां न्यस्यति^४ यद्यु वै न देव्या-
 खवटे न्यस्यत्यथैनमुपतिष्ठते त्वमेव त्वां वेत्यथो ऽसि सो ५
 ऽसीत्येतेनानुवाकेनाथ सः हारविहाराभ्यामुपतिष्ठते संवत्सरो
 ऽसि परिवत्सरो ऽसीत्येतेनानुवाकेनाथाह होतरग्रेरुक्थेनाग्नि-
 मनुश्रूतेति^५ यदि होता न कामयते यजमान एव जघ-
 नेनाग्निं दृष्टानि सः स्तीर्य तेषूपविश्याग्नेरुक्थेनाग्निमनुश्रूतेति^६
 भूर्भुवः स्वरित्येताभ्यामृग्भ्यां^७ त्रिस्त्रिरेकैकामन्वाह प्रणवे- १०
 नाभिसंधानमेवमन्यचाष्टगुपसंधाने प्रणवेनैवाभिसंधानमच^८ ये
 ब्राह्मणा वज्रविदस्तेभ्यो यद्वक्षिणा न नयेदुरिष्टं स्यादग्निमस्य
 वृक्षीरन्तेभ्यो यथाश्रद्धं दद्यात्स्विष्टमेवैतत्क्रियते^९ नास्याग्निं
 वृक्षत इति ब्राह्मणम्^{१०} ॥ ४ ॥ द्वितीयः ॥

अथाभ्याधानप्रभृति पाशुवन्धिकं कर्म तायते^१ सिद्ध- १५
 माग्निप्रणयनात्कृत्वाग्निं प्रणीयोपसमाधायाध्वराहुतिभिरभि-
 ह्वय^२ नानाचतुर्गृहीतैरेता^३ आहुतीर्जुहोति^४ त्वमग्ने रुद्र

१ ०त्यथैतदर्कं Be Ben.

२ ०रेष्टकाग्निं M.

३ Before यदि Be HU ins. स।

४ दाभ्यां instead of ऋग्भ्यां M.

५ प्रणवेनैवाभिः M.

६ Thus HU (only ०ऊनीभिः); ०ध्वराहुतीभिरभिह्वयमानां चतुः M;

०ध्वराहुतीरभिह्वयमानानां चतुः Be Ben; ०ध्वराहुतिभिर्जुला नानाचतुः H.

- इति शतरुद्रीयस्य रूपमग्नाविष्णु इति वसोर्धाराया ^१ अन्नपत
इत्यन्नहोमः ^१ सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वा इति विश्व-
प्रौरित्यथ सुवेणोपघातमेकविंशतिमाहुतौर्जुहोत्यसवे स्वाहा
वसवे स्वाहेति ^१ ऊत्वाऊत्वैव सः स्वावान्यजमानस्याञ्जलावा-
५ वपति ^१ तैर्यजमानो मुखं विमृष्टे राज्ञी विराज्जीत्येतेनानु-
वाकेनोत्तरपरिग्राहप्रभृति पाशुवन्धिकं कर्म तायते ^१ सिद्धमा
मनोतायाः कृत्वा मनोतामनुद्रुत्य पशोरवदानानि संमृ-
श्यौदुम्बरे ^१ पात्रे ^१ यूष्णो मृत्युग्रहं गृह्णाति विपश्चिते पव-
मानाय गायतेत्यनुद्रुत्योपयामगृहीतो ऽसि मृत्यवे त्वा जुष्टं
१० गृह्णामीति ^१ दर्भैः परिमृज्योत्तरवेद्याः सः सादयत्येष ^१ ते
योनिर्मृत्यवे त्वेत्यथ पशुना चरत्यथ वनस्पतिना चरत्यथ
पुरस्तात्स्विष्टकृतो ऽथैतं गृह्ण ^१ होव्यन्नप उपस्पृशति ^१ विद्यु-
दसि विद्य मे पाप्मानमित्यथ जुहोत्यप मृत्युमप जुधमपेतः
ग्रपथं जहि । अधा नो अग्न आवह रायस्योषः सहस्रिणम् ॥
१५ ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे । तान्यज्ञस्य
मायया सर्वानवयजामहे स्वाहेत्यथ ऊत्वोपस्पृशेद्दृष्टिरसि वृक्ष
मे पाप्मानमित्यथ स्विष्टकृता चरत्युपह्वयमानायामिडायामुप-

१ Thus (आवपति) M Be Ben BU (sec. m.); आनयति HU (pr. m.).

१ Thus all exc. B, which has °वरैष पावेह ।

१ सं om. HU.

१ Thus M Be Ben ; °स्पृशेद् BHU.

गृह्णन्ति^१ गृहमुपहृतं^२ गृहं यजमानो भवयति भवो ऽस्यमृत-
 भवस्तस्य ते मृत्युपीतस्यामृतवतः स्वगाकृतस्य मधुमत उप-
 हृतस्योपहृतो भवयामीति^३ । भवयित्वात्मानं प्रत्यभिमृशते
 मन्द्राभिभूतिः केतुर्थज्ञानामित्यान्तादनुवाकस्यानूयाजप्रभृति
 पाशुवन्धिकं कर्म तायते^४ । सिद्धमा दक्षिणानां कालाद्दक्षि-
 णानां काले धेनुमृषभमनङ्गाहं दत्तैकविंशतिर्दक्षिणा^५
 ददाति । शतं ददाति । सहस्रं ददात्यन्विष्टकं दक्षिणा
 ददाति । यदि न विन्देत मन्यानेतावतो दद्यादोदनान्वा ।
 पष्ठौहौ तन्तर्वतीं दद्याद्विरण्यं ददाति । वासो ददाति ।
 तेनायुः प्रतिरत इति ब्राह्मणं । तं चेत्सौम्ये ऽध्वरे चिन्वीत १०
 प्रथमायामुपसदि चेचकरणं । मध्यमोत्तमे उपसदावन्तरेणोप-
 धानं । काले ऽग्निप्रणयनं । दक्षिणानां काले दक्षिणाः । सव-
 नीयस्य यूष्णो मृत्युग्रहस्तं चेदहीने सत्ते वा चिन्वीत प्रथमे
 ऽहनि दक्षिणाः प्रथमे ऽहनि यूष्णो मृत्युग्रहो । न सत्ते
 दक्षिणा नौयन्ते । नाचिकेत एव मृत्युग्रहः स्यादित्येतदपर- १५
 मग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेत मैत्रावरुण्यमिच्छया वेति ।
 तस्यै सायमग्निहोत्रे ऊते सायंदोहः प्रातरग्निहोत्रे ऊते
 प्रातर्दोहः । पशुपुरोडाशेन सह अणमसमुदिते चर्या ।
 संतिष्ठते सावित्रः । ॥ ५ ॥ तृतीयः ॥

१ उपग्रह्णन्ति M.

२ गृहमिडोपहृतं M.

३ ददाति instead of दत्ता M.

अथ नाचिकेतस्य^१ प्रसिद्धं चेचकरणं यथा सावित्रस्यैता-
 वदेव नाना^२ नात्र लेखा भवन्त्यथ याजुषीरुपदधाति लोको
 ऽसि स्वर्गो ऽसीत्यञ्जलिनेकविंशतिं यथा निपतन्ति^३ तास्तच-
 तचोपदधाति^४ तदेतदन्यत्रापि^५ प्रकीर्णानामुपधानस्य^६
 ५ निदानं^७ यदि^८ पाङ्क्तः पञ्च पुरस्तात्पञ्च दक्षिणतः पञ्च
 पश्चात्पञ्चोत्तरत एकां मध्ये^९ ऽथ यदि त्रिवृत्सप्त पुरस्ता-
 त्सि दक्षिणतः सप्त पश्चात्तिस्र उत्तरत एकां मध्ये^{१०} ऽथ
 यदूर्ध्वाः^{११} पश्चात्कोट्याः^{१२} प्रभृत्यूर्ध्वाः^{१३} स्वयमादृष्टावकाशादथ
 यदि प्राचीः स्वयमादृष्टावकाशात्प्रभृति^{१४} प्राचीः^{१५} स्वयमादृ-
 १० षाभ्यः प्रभृति सिद्धमत ऊर्ध्वः^{१६} स यदीच्छेत्तेजस्वी यशस्वी
 ब्रह्मवर्चसी स्यामिति प्राङ्गा होतुर्धिष्ण्यादुत्सर्पेदित्याहुवनीय-
 सकाशाद्येयं प्रागाद्यशस्वती सा मा प्रोर्णातु तेजसा यशसा
 ब्रह्मवर्चसेनेति^{१७} तेजस्येव यशस्वी ब्रह्मवर्चसी भवतीत्यथ
 यदीच्छेद्भूयिष्ठं मे अद्धीरन्भूयिष्ठा दक्षिणा नयेयुरिति

१ नाचिकेतस्य Be Ben.

२ निपतन्ति HUB ; निपतति Be ; निवपन्ति M ; निवपति Ben.

३ तेरेतद० M.

४ Thus H Be ; प्रकीर्णानामुपदधा० U ; प्रकीर्णानुपधा० Ben ; प्रकीर्णा-
 मुपधा० B ; प्रसीर्णानामुपधा० M.

५ स यदि M.

६ Thus MB ; यदूर्ध्वं H ; या ऊर्ध्वाः Be Ben ; यदूर्ध्वं U.

७ Thus BH ; कोट्याः U ; कोट्या H Ben ; कोटरा Ben ; कोट्या M.

८ ०र्ध्वा षा ।

९ ०काशप्र० M.

दक्षिणासु नीयमानासु प्राच्येहि प्राच्येहीति प्राची जुषाणा
 वेत्ताज्यस्य स्वाहेति सुवेणोपहृत्याहवनीये जुहुयाद्भूयिष्ठ-
 मेवास्मै श्रद्धते ' भूयिष्ठा दक्षिणा नयन्तीति ब्राह्मणः ।
 संतिष्ठते नाचिकेतः ' ॥ ६ ॥ चतुर्थः ॥

अथ ब्रह्मचितः^१ । प्रसिद्धं चेन्नकरणं यथा सावित्रस्यैताव- ५
 देव नाना । नाच लेखा भवन्त्यथ पुरस्तादुदौचीर्दशहोत्रेष्टका
 उपदधाति चित्तिः सुक्तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद चित्त-
 माज्यं तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति दशांशं हृदयेष्टका-
 मुपदधाति सुवर्णं घर्मं परिवेद वेनमित्यनुद्रुत्य देवैः स
 मानसीन आत्मा जनानामित्यातो^१ । इथ यजुरिष्टके उपदधा- १०
 त्यग्निर्यजुर्भित्तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद सविता स्तोमै-
 स्तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेत्यथ पत्नीष्टके उपदधाति
 सेनेन्द्रस्य तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद धेना वृहस्पतेस्तया
 देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति । सर्वासां पारे सूददोऽसः करो-
 त्यथ दक्षिणतः प्राचीस्यतुर्होत्रेष्टका उपदधाति पृथिवी होता १५
 तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद द्यौरध्वर्युस्तया देवतयाङ्गिर-
 स्वहुवा सौदेति चतस्रो^१ । इथ हृदयेष्टकामुपदधाति ब्रह्मेन्द्र-
 मग्निमित्यनुद्रुत्य यजमेतं चतुर्होत्राणामात्मानं कवयो निचि-
 क्कुरित्यातो^१ । इथ यजुरिष्टके उपदधातीन्द्र उक्थामदैस्तया
 देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद मित्रावरुणावाग्निषा तथा देवत- २०

- याङ्गिरस्वहुवा सौदेत्यथ पत्नीष्टके उपदधाति पथ्या पूष्णस्तया
 देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद वाग्वायोस्तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 सौदेति ^१ सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथ पश्चादुदीचीः
 पञ्चहोत्रेष्टका उपदधात्यग्निर्हता तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 ५ सौदाश्विनाध्वर्यू तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति चतस्रो ^१
 ऽपि वाश्विनाध्वर्यू इत्येतेनैव मन्त्रेण द्वे इष्टके समानतयादेवते
 उपदधाति ^१ तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवे सौदतमिति ^१ मन्त्रः ^१
 संनमयत्यथ ^१ हृदयेष्टकामुपदधाति शतं नियुतः परिवेदे-
 त्यनुद्रुत्य प्राणमुखं तेन कुप्तो ऽमृतेनाहमस्मीत्यातो ^१ ऽथ
 १० यजुरिष्टके उपदधात्यङ्गिरसो धिष्णिचैरग्निभिस्तया देवतया-
 ङ्गिरस्वहुवा सौद मरुतः सदोहविधानाभ्यां तथा देवतया-
 ङ्गिरस्वहुवा सौदेत्यथ पत्नीष्टके उपदधाति दौचा सोमस्य
 तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौद पृथिव्यग्नेस्तया देवतयाङ्गिर-
 स्वहुवा सौदेति ^१ सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथोत्तरतः
 १५ प्राचीः षड्वोत्रेष्टका उपदधाति वाग्धोता तथा देवतयाङ्गिर-
 स्वहुवा सौद दौचा पत्नी तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेति
 षडथ हृदयेष्टकामुपदधाति सुवर्णं कोशः ^१ रजसा परीवृत-
 मित्यनुद्रुत्येन्द्रस्यात्मानः ^१ शतधा चरन्तमित्यातो ^१ ऽथ यजु-
 रिष्टके उपदधात्यापः प्रोक्षणीभिस्तया देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 २० सौदौषधयो वह्निषा तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सौदेत्यथ

१ इत्यत्र संनमयत्य० M ; इति सचं संनमयत्य० H Be Ben. U (pr. m.) ;
 संनमत्य० BU (sec. m.).

पत्नीष्टके उपदधाति वसूनां गायत्री तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 सीद रुद्राणां त्रिष्टुक्तया^१ देवतयाङ्गिरस्वहुवा सीदेति ।
 सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथोपरिष्ठात्पात्रीः सप्तहोत्रे-
 ष्टका उपदधाति महाहविर्हता तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा
 सीद सत्यहविरध्वर्युस्तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सीदेति षडपि ५
 वानाष्ट्यश्चाप्रतिष्ट्यश्च यज्ञस्याभिगरावित्येतेन मन्त्रेण दे इष्टके
 समानतयादेवते उपदधाति^१ तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवे सीद-
 तमिति मन्त्रः संनमयत्यथ^२ हृदयेष्टकामुपदधातीन्द्रो राजा
 जगतो य ईश इत्यान्तादनुवाकस्याथ यजुरिष्टका उपदधा-
 त्यदितिर्वेद्या तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सीद सोमो दीक्षया १०
 तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सीदेति त्रयोदशाथ पत्नीष्टका
 उपदधात्यादित्यानां जगती तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवा सीद
 विष्णोरनुष्टुक्तया^३ देवतयाङ्गिरस्वहुवा सीदेत्यष्टादश^१ सर्वासां
 पारे सूददोहसः करोत्यथ यथावकाशं गृहेष्टका उपदधाति
 वाचस्पते विधे नामन्निति दशहोतुर्वाचस्पते वाचो वीर्ये- १५
 णेति चतुर्होतुः सोमः सोमस्य पुरोगा इति पञ्चहोतुर्भू-
 भुवः सुवरिति षड्होतुर्वाचस्पते हृदिधे नामन्निति सप्तहोतुः^१
 सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथ यथावकाशमेव प्रतिगृहे-
 ष्टका उपदधाति^१ देवस्य त्वा सवितुः प्रसव इत्यनुष्टुप्तेषा ते

१ त्रिष्टुक्तया M.

२ Thus MH ; संनमत्य° the other MSS.

३ अनुष्टुप्ता

काम दक्षिणोत्तानस्त्राङ्गिरसः प्रतिगृह्णात्वित्येकान्विश्रमपि
वा गन्धर्वाप्सराभ्यः स्वगलङ्करणे इत्येतेन मन्त्रेण द्वे दृष्टके
समानतया देवते उपदधाति^१ तथा देवतयाङ्गिरस्वहुवे सौद-
तमिति मन्त्रः संनमयति^२ । स्वयमादृष्टाभ्यः प्रभृति सिद्ध-

५ मत ऊर्ध्वः^३ संतिष्ठते ब्रह्मचित् ॥ ७ ॥ पञ्चमः ॥

अथ समस्तस्य^४ प्रसिद्धं चेत्तत्करणं यथा सावित्रस्यैतावदेव
नाना^५ सावित्रो ऽग्निः प्रथमा चित्^६लोकं पृष्ठा^७ द्वितीया^८
नाचिकेतस्तृतीया^९ लोकं पृष्ठा^{१०} चतुर्थी^{११} ब्रह्मचित्पञ्चमी^{१२}
सर्वासु चितिषु स्वयमादृष्टा^{१३} पुरीषान्ताश्चितयो^{१४} ऽग्ने देवाः

१० इहावहेत्येताभिः पञ्च^{१५} चित्तीरभिष्टुति^{१६} तं चेत्यौग्ये ऽध्वर
उत्तम^{१७} एव चक्रे चिन्वीत प्राग्दीक्षणीयायै दिवः श्वेनौभि-
र्यजेतोदवसानौयाया^{१८} अपाचाभिः^{१९} सक्तप्रयुज्य^{२०} समस्यति^{२१}
संतिष्ठते समस्तः^{२२} ॥ ८ ॥ षष्ठः ॥

१ Thus U (pr. m.); संनमति the other MSS.; M om. this passage.

२ षष्ठाभिर् (•भिश्) M Be UH, but cp. Ap. xix. 15. 11.

३ ऋषाः M.

४ Thus H; पंचभिः पंच चित्तीर० U; पंच चित्तयी भिष्टुति Be Ben;
पंच चित्तयोभिष्टुति M; पंचभिश्चित्तीरभिष्टुति B.

५ उत्तमे U; instead of उत्तम एव चक्रे M has उत्तरवेद्यां ।

६ Thus HU (sec. m.); •सानौयायापा० M Ben Be U (pr. m.);
•सायायापा० B; cp. Sāyaṇa on T Br., vol. iii, p. 815; अपाचाभिः MU
Be; the other MSS. indistinctly (च or च्).

७ प्रयुज्येन UH; प्रयुज्य न M.

अथ वैश्वसृजस्य^१ प्रसिद्धं चेचकरणं यथा सावित्रस्यैताव-
 देव नाना^२ तिस्रो लेखा भवन्यथान्तमायां लेखायामुप-
 दधाति यच्चासृजं यच्च मर्त्यमित्यष्टादश^३ सर्वासां पारे सूद-
 दोहसः करोत्यथाम्यन्तरायां^४ लेखायामुपदधाति सर्वा दिशो
 दिक्षिति पञ्चदश^५ सर्वासां पारे सूददोहसः करोत्यथाम्य-
 न्तरायां लेखायामुपदधाति सर्वान्दिवः^६ सर्वान्देवान्दिवीति
 नव^७ सर्वासां पारे सूददोहसः करोति^८ स्वयमादृष्टाभ्यः
 प्रभृति सिद्धमत ऊर्ध्वं^९ तं चेद्यहीने^{१०} सत्ते^{११} वा चिन्वीत
 शतरात्रे^{१२} विश्वजिति सर्वपृष्ठे दक्षिणानां काले ब्रह्मा सद-
 स्थासीनो वैश्वसृजाग्याचष्ट^{१३} ऋचां प्राची महती दिगुच्यत^{१४}
 इति^{१५} पच्छो ऽर्धर्चशो ब्राह्मणे^{१६} वाक्यशस्तस्मा अध्वर्युः
 प्रतिगृणात्यौ^{१७} बृहदृतं^{१८} बृहत्सत्यं बृहदरात्स्र बृहदिति^{१९}
 तस्योत्तमे पर्याये ऽरात्स्रं^{२०} बृहत्संपद्यते^{२१} संतिष्ठते
 वैश्वसृजः^{२२} ॥ ६ ॥ सप्तमः ॥

१ ० यांतमायां M.

२ चेदुदीचीसाविचे Be Ben.

३ सहस्रराचे ins. M.

४ वैश्वसृजान् Be Ben ; विश्वसृजान् UHB ; वैश्वसृजं M.

५ इत्युक्तु M.

६ ब्रह्माणं B.

७ Thus BUH ; Be Ben have each time तद् after बृहत् and M reads everywhere ब्रह्माण् instead of बृहत् ।

८ पराब्रह्मसंपं M.

एतेनारुणकेतुको व्याख्यातो^१ यावन्मन्त्रमवीष्टका^२ लोकं-
 पृणाश्च स्वयमावृणाश्चाप एव^३ पुष्करपर्णः^४ रुक्माः^५ हिरण्मयं^६
 पुरुषं कूर्ममित्यातपति वर्था इति यथासमाम्नातं^७ पल्वल्या
 इत्यविशोऽथा^८ इत्यर्थ^९ उत्तरवेद्यावपनकाले तां तूष्णीं जानु-
 ५ दन्ती^{१०} खात्वान्यत्र मृदं निवपति^{११} विदेरग्निरित्यादि लुप्यते^{१२}
 भ्रुवासीति प्रतिपद्यते^{१३} हस्तग्राहमवीष्टका उपदध्याद्भद्रं कर्णे-
 भिरिति द्वाभ्याः^{१४} शान्तिं कृत्वा ताभ्यामुपदधात्यापमापा-
 मिति पञ्चभिर्महानाम्नीभिरुष्णोदकः^{१५} शिवा न शन्तमेति
 सौषधो^{१६} ऽपो^{१७} ऽध्वर्यवे ददाति^{१८} स ताः प्रतिगृह्य शिवा न
 १० इत्युपदधाति^{१९} सुमृडौकेति भूमिवतीमुपदधादेताः पुरस्ता-
 त्सृतिः प्रत्यचमित्यष्टौ मध्ये शुक्रं ते अन्यदिति च^{२०} साकं-
 जानामित्येकादश पुरस्ताद्दिक्षिणतो ऽचिदुःखोत्थितस्त्रैवेति
 षडिहेह वः स्वतपस इति चातिताम्राणीति चतस्रो मदनती-
 स्तप्ताः प्रवर्ग्यवदाद्यन्तयोः शान्तिं कृत्वात्यूर्ध्वाच्च इति त्रीण्यु-
 १५ मण्डलान्यव द्रप्स इति चारोग इत्यष्टौ^{२१} सूर्यनामभिः^{२२} पदशो

१ यावन्मात्रम् MU.

२ om. MB Be Ben.

३ ०ऽन्नाता M.

४ इत्यशोऽथा MU BH.

५ ०दन्ती MU (sec. m.).

६ त्र्योषधोपो B; सौषध्या अपो UH; सौषध्या अपो M; त्र्योषध्या अपो Be;
 सौषध्या अपो Ben.

७ Thus B Ben; इति सप्त सूर्यं Be; इत्यष्टौ सप्त सूर्यं HU; M om.
 सूर्यनामभिः ।

यत्ते शिष्यमिति च । व्याहृतीर्जपित्वापो व इति यजमान
उपतिष्ठत । एवमुत्तरैरुपस्थानं व्याहृतीर्जपित्वा । सप्त सूर्याः
सप्त दिशो नानासूर्या यद् द्यावश्चित्रं देवानामिति चतस्रः
सौरौः पुरस्तात्केदमभ्रमित्येकामर्धमासा इत्युपरिष्ठात्काला
अप्सु निविशन्त इति^१ दक्षिणतः । किं^२ खिदचेति पञ्च
वैष्णवीः^३ । पृच्छामि त्वा परं मृत्युमिति चतस्रो मृत्युमतीः ।
पृच्छामि त्वा पापकृत इति चतस्रो निरयवतीरः^४ यस्मिन्ने
नयेति द्वे । अग्निश्च जातवेदाश्चेत्यष्टौ दिग्धा दिशो व इति
यजमानः । प्रभ्राजमाना इत्येकादश रुद्राः । प्रभ्राजमान्य
इत्येकादश रुद्राण्यः पदशो मध्ये । रूपाणि व इति यज- १०
मानः । स्नानभ्राडित्येकादश गन्धर्वगणाः पदशः पश्चाद्भौरौ
मिमायेत्येका^५ । वराहवः स्वतपस इति सप्त वाताः पदशः ।
समानमेतदिति दृष्टिमती^६ । यदचरमिति लोको । जम-
दग्निरित्याष्यायितस्तृच्योरिति शंयुः । महस्वदित्यष्टौ
संयानीः । स संयाम इति द्वे च^७ । पवित्रवन्तः पवित्रं ते ११
ब्रह्मा देवानामसतः सद्यः इति चतस्रः पवित्रवत्य उत्तरतो ।
ऽमी य ऋचा इति सप्त मध्ये । ऽन्धो मणिमिति पञ्च

१ द्वे ins. M.

२ Thus BHU ; वैष्णव्यः M Be Ben.

३ निरयवती० B ; पयमतीर० Ben ; यमवतीर० Be.

४ एकां H Be Ben U.

५ ०तीं HU ; दृष्टिभिर् M ; Be Ben om. the word.

६ om. B.

- वैश्वदेवीरुत्तरत ' आ तमग्ने रथमिति तिस्र ' आतनुष्वति
 चतस्र ' आ मन्त्रैरित्येकां यजमान उपदध्यादणुभिश्चेति द्वे '
 सुब्रह्मण्योमित्येकामरुणाश्वा इति चतस्रो रेवतीर्ब्रह्मण उद-
 रणमसीति चतस्रो ब्रह्मसदना ' अष्टयोनीमित्यष्टौ दिश्या '
 ५ मित्रश्च वरुणश्चेत्यष्टौ दिश्याः ' पुष्करपर्णः रुक्माः हिरण्यं
 पुरुषं कूर्ममिति महाग्निवदेव ' तान्युपधाय हःसः शुचिष-
 दिति द्वे दूरोहणे पुरुषमभितस्तदित्यदमिति द्वे मध्ये '
 वसूनाः रुद्राणामित्यष्टावुत्तरतो ' रश्मयो व इति यजमान '
 आरोगश्चेत्यष्टावुपरिष्ठादापो व इति यजमानः ' प्रभाज-
 १० मानानामित्येकादश प्रभाजमानानामिति चैकादश मध्ये '
 रूपाणि व इति यजमानो ' ऽग्नेः पूर्वदिशश्चेत्यष्टौ दिश्या '
 दिशो व इति यजमानो ' दक्षिणपूर्वस्यामिति चतस्रो
 नरकवतीर्यथास्त्रिङ्गमा यस्मिन्निन्द्रियाणि शतक्रतविति द्वे
 दक्षिणत ' इन्द्रघोषा वः संज्ञानमिति षड् दिश्या ' आदित्य
 १५ सर्व इति पञ्च दिश्या ' एवा ह्येवेति षड् दिश्या ' आप-
 मापामिति नवोपरिष्ठादपाः रसमित्येकां ' कामस्तदय इति
 संकल्पवतौमापो हि यदित्योषवतौ ' विधाय लोकानिति
 स्तम्भनवतौ ' केतव इत्येकामिमा नु कमिति तिस्र ' आस्रव-
 स्वेति सप्तदश क्षपण्यो ' विशीर्णीमिति द्वे ' पर्जन्यायेति

१ Thus H Be; ०वदैव B; M Ben U om. एव, but M has एतानि
 instead of the following तानि ।

तिस्रः ' पुनर्माभैत्विति च तिस्रः^१ ' स्वयमावृणादि समान-
मुत्तरः सावित्रेण ' स्वयमावृणा लोकंपृणाश्चैता आपः पञ्च
चित्तयो भवन्ति ' प्रतिदिशं चित्तीः^२ पुष्करपर्णादिभिः
प्रच्छादनं ' लोकं पृणयैव द्वितीयामन्याः प्रथमचित्तिवन्न
पुष्करपर्णादय ' उत्तरतो^३ लोकंपृणयापवर्गा ' दीर्घदारुभि-
र्मञ्च^४ कृत्वा पृष्टो दिव्येति पुरीषव्यूहनमन्त्येष्टके^५ शतरुद्रीय-
होमो ' ऽनुशः सनान्ते ऽग्निप्रणयनः^६ ' ह्यमानायां^७ वैश्रवण-
यज्ञो ब्राह्मणेन^८ व्याख्यातो ऽन्नकामस्य सर्वकामस्य^९ वा
पर्वणिपर्वणि वैश्रवणयज्ञः ' सोत्तरवेदिषु क्रतुषु चिन्वीतेति
यथाब्राह्मणं^{१०} ' तस्यैतद्व्रतमिति यथाब्राह्मणं संमिताश्च^{११} व्रत- १०
समुच्चया^{१०} ' आपो न बीभत्स्या यथाब्राह्मणमेककामः^{११}

१ चतस्रः M ; चतिस्रः the other MSS.

२ चितिं H चितिः U.

३ उत्तर Be Ben.

४ ०र्मञ्च M.

५ ०मन्त्येष्टकोध्वं MUH.

६ Uncertain reading ; ह्यमानायां U Be BU ; ह्यमानायां M ;
ह्यमानायां Ben.

७ Thus Sāyaṇa (comm. on Taitt. Ār.) ; ब्राह्मण MUH ; ब्राह्मणे
Be Ben ; B om. the word.

८ स्वर्ग M.

९ चेतव्यस् ins. M.

१० Uncertain reading ; HU read as given in the text ; संमितं व्रत-
समुच्चय B ; समभित्तय व्रतसमुच्चय Be Ben ; संमितव्रतसमुच्चय M.

११ यथाब्राह्मणमेककामः Be Ben ; यथाब्राह्मणकामः HBUM.

सर्वकामो वा ^१ आपो^२ वा इदं^३ सर्वमिति ब्राह्मणं^४ विज्ञा-
यते ब्रह्म वा आपो यदाप^५ उपधीयन्ते ब्रह्म^६ वै^७ तदात्म-
न्वत्ते ब्रह्मणः सायुज्यं^८ सलोकतामाप्नोति य एतमग्निं^९
चितुत इति ^१ संतिष्ठत आरुणकेतुकः संतिष्ठत आरुण-
केतुकः ^१ ॥ १० ॥ अष्टमः ॥^९

॥ इत्यत्येकोनविंशः प्रश्नः ॥

१ वापो UBH वा आपो Be.

२ om. M.

३ Thus MU (pr. m.); यदप all the other MSS.

४ ब्रह्मैव M.

५ Be Ben ins. चिला ।

६ Adhyāya numbers for this prāśna are found only in M. ; the MSS. agree all in designing this prāśna as काठकसूत्रम् or काठकम् ।

CORRIGENDA.

Page	20,	1. 8,	read	तन्नः	instead of	तन्न
„	70,	1. 12	„	०धारयत्य०	„	०धारयत्य०
„	96,	1. 10	„	षोडशतय्य	„	०तय
„	187,	1. 4	„	ज्रवी०	„	ज्रवी०
„	200,	1. 1	„	उवेवैष ^१	„	उ ^१ वेवैष ^१
„	226,	1. 5	„	सुवर्णमये०		
„	336,	note ६	„	०द्यरि०		

Nyāyavārtika, Fasc. 2-6 @ 10/ each	...	4	6
Nītyācārapaddhati, Fasc. 1-7 @ 10/ each	...	4	6
Nītyācārapradīpa, Vol. I, Fasc. 1-8, Vol. II, Fasc. 1-3 @ 10/ each	Rs. 6	14	
Nyāyabinduṭīkā, Fasc. 1 @ 10/ each	...	0	10
*Nyāya Kusumāñjali Prakaraṇa, Vol. II, Fasc. 1-3 @ 10/ each	...	1	14
Nyāyasarah	...	2	0
Padumāwati, Fasc. 1-6 @ 2/ each	...	12	0
Prākṛita-Paṅgalam, Fasc. 1-7 @ 10/ each	...	4	6
Prākṛita Lakṣaṇam, Fasc. 1 @ 1/8 each	...	1	8
Parīcāra Smṛti, Vol. I, Fasc. 1-8, Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-6 @ 10/ each	...	12	8
Parācāra, Institutes of (English) @ 1/- each	...	1	0
Parīksamukha Sūtram	...	1	0
Prabandhacintāmaṇi (English) Fasc. 1-3 @ 1/4/ each	...	3	12
Rasarnavam, Fasc. 1-3	...	3	12
Ravisiddhanta Manjari, Fasc. 1	...	0	10
Saddarśana-Samuccaya, Fasc. 1-2 @ 10/ each	...	1	4
Samaraicca Kaha, Fasc. 1-4, @ 10/ each	...	2	8
Sāṅkhyā Sūtra Vṛtti, Fasc. 1-4 @ 10/ each	...	2	8
Ditto (English) Fasc. 1-3 @ 1/- each	...	3	0
Six Buddhist Nyaya Tracts	...	0	10
Srāddha Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-6 @ 10/ each	...	3	12
Suśrūta Saṁhitā, (Eng.) Fasc. 1 @ 1/- each	...	1	0
Suddhi Kaumudī, Fasc. 1-4 @ 10/ each	...	2	8
Sundaranandam Kavyam	...	1	0
Suryya Siddhanta, Fasc. 1-2 @ 1-4 each	...	2	8
Syainika Sastra	...	1	0
*Taittreya Brahmana, Fasc., 11-25 @ 10/ each	...	9	6
*Taittirīya Saṁhitā, Fasc. 27-45 @ 10/ each	...	11	14
*Tāṇḍya Brāhmaṇa, Fasc. 10-19 @ 10/ each	...	6	4
Tantra Vārtika (English) Fasc. 1-10 @ 1/4	...	12	8
Tattva Cintāmaṇi, Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 1-10; Vol. III, Fasc. 1-2; Vol. IV, Fasc. 1; Vol. V, Fasc. 1-5; Part IV, Vol. II, Fasc. 1-12 @ 10/ each	...	24	6
Tattva Cintamani Didhiti Vivriti, Vol. I, Fasc. 1-4; Vol. II, Fasc. 1, @ 10/ each	...	3	2
Tattva Cintamani Didhiti Prakas, Fasc. 1-4, @ 10/ each	...	2	8
Tattvārthādhigama Sūtram, Fasc. 1-3 @ 10/	...	1	14
Tīrthacintamani, Fasc. 1-3, @ 10/ each	...	1	14
Trikāṇḍa-Maṇḍanam, Fasc. 1-3 @ 10/	...	1	14
Tul'si Satsai, Fasc. 1-5 @ 10/	...	3	2
*Upamita-bhava-prapañca-kathā, Fasc. 1-2, 5-13 @ 10/ each	...	6	14
Uvāsagadasāo, (Text and English) Fasc. 1-6 @ 1/-	...	6	0
Vallāla Carita, Fasc. 1 @ 10/	...	0	10
Varṣa Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-6 @ 10/	...	3	12
*Vāyu Purāṇa, Vol. I, Fasc. 3-6; Vol. II, Fasc. 1-7; @ 10/ each	...	6	14
Vidhāna Pārijāta, Fasc. 1-8; Vol. II, Fasc. 1 @ 10/	...	5	10
Ditto Vol. II, Fasc. 2-4, @ 1/4	...	3	12
Vivādaratnākara, Fasc. 1-7 @ 10/ each	...	4	6
Vṛhat Svayambhū Purāṇa, Fasc. 1-6 @ 10/	...	3	12
Yogaśāstra, Fasc. 1-3	...	3	12

Tibetan Series.

Amarakosah	...	2	0
Bauddhastotrasaṅgraha, Vol. I	...	2	0
A Lower Ladakhi version of Kesarsaga, Fasc. 1-4, @ 1/- each	...	4	0
Nyayabindu of Dharmakīrti, Fasc. 1	...	1	0
Pag-Sam S'hi Tin, Fasc. 1-4 @ 1/- each	...	4	0
Rtogs brjod dpag hkhri S'iñ (Tib. & Sans. Avadāna Kalpalatā) Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 1-9 @ 1/- each	...	18	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3; Vol. III, Fasc. 1-6 @ 1/ each	...	14	0

Arabic and Persian Series.

Al-Muqaddasi (English) Vol. I, Fasc. 1-4 @ 1/-	...	4	0
Āin-i-Akbari, Fasc. 1-22 @ 1/8/ each	...	33	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1-7, Vol. II, Fasc. 1-5, Vol. III, Fasc. 1-5, Index to Vol. II, @ 2/- each	...	36	0
Akbarnāmah, with Index, Fasc. 1-37 @ 1/8/ each	...	55	8
Akbarnāmah, English Vol. I, Fasc. 1-8; Vol. II, Fasc. 1-7; Vol. III, Fasc. 1-2, @ 1/4/ each	...	21	4
Arabic Bibliography, by Dr. A Sprenger @ 10/	...	0	10
Conquest of Syria, Fasc. 1-9 @ 10/ each	...	5	10
Catalogue of Arabic Books and Manuscripts 1-2 @ 1/- each	...	2	0

* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.

Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal, Fasc. 1-3 @ 1/- each	Rs. 3	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix Fasc. 1-21 @ 1/8/ each	31	8
Faras Nama, Fasc. 2	1	0
Farnang-i-Rashidi, Fasc. 1-14 @ 1/8/ each	21	0
Fihrist-i-Tusi, or Tūsy's list of Shy'ah Books, Fasc. 1-4 @ 1/- each	4	0
Hadiqatu'l, Haqiqat, (Text & Eng.)	3	8
History of Gujarat	1	0
Haft Asmān, History of the Persian Masnawi, Fasc. 1 @ 1/2/ each	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. 1-6 @ 1/4/ each	7	8
Iqālnamah-i-Jahāngiri, Fasc. 1-3 @ 1/0/ each	1	14
Isābah, with Supplement, 51 Fasc. @ 1/- each	51	0
Ma'āqir-i-Rahimi, Part I, Fasc. 1-2 @ 2 each	4	0
Ma'āqir-ul-Umarā, Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 1-9; Vol. III, 1-10; Index to Vol. I, Fasc. 10-11; Index to Vol. II, Fasc. 10-12; Index to Vol. III, Fasc. 11-12 @ 1/1 each	35	0
Ditto (Eng.) Vol. I, Fasc. 1-2, @ 1/4/ each	2	8
Marhamu 'L-Ilali 'L-Mu'Dila, Fasc. 1-2	2	0
Muntakhabu-t-Tawarikh, Fasc. 1-15 @ 10/ each	9	6
Ditto (English), Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-5 and 3 Indexes; Vol. III, Fasc. 1 @ 1/- each	16	0
Muntakhabu-l-Lubāb, Fasc. 1-19 @ 10/ each	11	14
Ditto Part 3, Fasc. 1-2 @ 1/- each	2	0
Nukhbatu-l-Fikr, Fasc. 1	0	10
Nizām's Khiradnāmah-i-Iskandari, Fasc. 1-2 @ 1/2 each	1	8
Persian and Turki Divans of Bayran Khan, Khan Khanan	1	0
Qawānu 's-Sayyad of Khuda Yar Khan 'Abbasi, edited in the original Persian with English notes by Lieut.-Col. D. C. Phillott	5	0
Riyāzu-s-Salātīn, Fasc. 1-5 @ 10/ each	3	2
Ditto (English) Fasc. 1-5 @ 1/-	5	0
Tadhkira-i-Khushnavisān	1	0
Tabaqat-i-Nasiri (English), Fasc. 1-14 @ 1/- each	14	0
Ditto Index	1	0
Tārīkh-i-Firūz Shāhi of Ziyān-d-dīn Barni, Fasc. 1-7 @ 10/ each	4	6
Tārīkh-i-Firūzshāhi, of Shams-i-Sirāj Aif, Fasc. 1-6 @ 10/ each	3	12
Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. 1-2 @ 1/8/ each	3	0
The Mabani 'L Lughat: A Grammar of the Turki Language in Persian	1	8
Tuzuk-i-Jahāngiri (Eng.) Fasc. 1 @ 1/-	1	0
Wis o Rāmīn, Fasc. 1-5 @ 10/ each	3	2
Zafarnāmah, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-8 @ 10/ each	10	10

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. ASIATIC RESEARCHES. Vols. XIX and XX @ 10/- each ... 20 0
  2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1875 to 1904 @ 8/ per No.
  3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1875 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), 1893 (11), 1894 (8), 1895 (7), 1896 (8), 1897 (8), 1898 (8), 1899 (8), 1900 (7), 1901 (7), 1902 (9), 1903 (8), 1904 (16) @ 1/8 per No. to Members and @ 2/- per No. to Non-Members.
- N.B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.
4. Journal and Proceedings, N.S., 1905, to date (Nos. 1-4 of 1905 are out of stock), @ 1-8 per No. to Members and Rs. 2 per No. to Non-Members.
  5. Memoirs, 1905, to date. Price varies from number to number. Discount of 25% to Members.
  6. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784-1883 3 0
  7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal, 1910 ... 8 0
  8. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I-III, with 8 coloured Plates, 4to, @ 6/- each ... 18 0
  9. Kačmīrābaddāmṛta, Parts I and II @ 1/8/ ... 3 0
  10. Persian Translation of Haji Baba of Ispahan, by Haji Shaikh Ahmad-i-Kirmasi, and edited with notes by Major D. C. Phillott. ... 10 0

Notice of Sanskrit Manuscripts, Fasc. 1-35 @ 1/- each ... 35 0
 Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ... 5 0

N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society," only.

31-10-11.

Books are supplied by V.P.P.

2
G.L. 20-359

PK
3255
B3
1907
v.2
p.5

Baudhayana_
Srautasutram

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
